

HERTERIS IŠSKRIDO I 'OAS' KONFERENCIJA

IŠ KELIONĖS SU RICHARD NIXON

BASA Mergina GERIA su draugu šAMPANĄ

WASHINGTONAS, D. C. — Vienas iš viceprezidento Richard Nixon palydovų, Chicago Daily Tribune korespondentas Willard Edwards rašo, kad Sovietų Sąjungoje ir į pirmiausias restoranus einama įvairiai apsiręngus. Prabangiame Leningrado restorane jis matė vyrus ir moterius, apsiręngus vakariniais drabužiais. Bet čia pat užkandžiavo basa mergina su apčepusiu draugu ir abu gėrė sovietiską šampaną.

Dr. Eisenhower kaip kibis

Korespondentas gana ironiškai atsiliepė apie prezidento brolių Dr. Milton Eisenhower, kuris laikėsi prisikabinęs prie Nixono.

Prezidentas savo brolių laiko labai mokytu, išmintingu vyru ir intymiausiu patarėju. Piršti Nixonui, kad jis pasiimtu į patarėjus buvo nepatogu. Bet Dr. Eisenhoweris surado būdą prisikabinti prie Nixono. Viena me pobūvy Baltuosiuose rūmuose Milton Eisenhower (John Hopkins universiteto prezidentas) pasakė Nixonui, kad jis tuo pat laiku skris į Maskvą apžiūrėti JAV parodos. "Tad važiuok su manim kartu", pasakė Nixonas.

Ir kai įsėdė į Nixono lėktuvą, taip nuo jo nebeatsikabino per visą kelionę ir per visus slapstus pasikalbėjimus su Sovietų ir Lenkijos komunistais. Korespondentas tai sulgydino su žmogum, kuris, pakviestas vakarienei, pasilikęs pas šeimininkus ketė mėnesių. Žinoma, prez. Eisenhoweris taip ir norėjo.

Slaptasis mokslo miestas

Amerikos spaudoj jau buvo daug kartota bolševikinės propagandos apie slaptąjį mokslininkų miestą Sibire, prie Novosibirsko, kur dirbs 60,000 mokslininkų. Nixonas ir jo palydovai ten pamatė vieną pastatytą namą administracijai ir išrausta rūšių kitiems pastatams. Bet maža žymių, kad miestas būtų iš viso statomas.

Sekliai iš paskos

Korespondentams ir kitiems Nixono palydovams nesunku buvo įžiūrėti, kurie aplinkiniai smalsuoliai yra jiems priskirti policijos sekliai. Kai tik kuris amerikietis atsisakė įsivesti turistą ir kitokių Sovietų palydovų, tuoj iš paskos imdavo žingsnuoti vienas iš tų įtartinių smalsuolių.

3,000 šampano butelių

Lenkijos prezidentas Zawadzki suruošė Nixonui pagerbtį tokį šaunų balių, koki ruošdavo lenkų didikai feodalizmo laikais. Sukvietė 3,000 svečių, buvo atidaryta 5,000 butelių šampano ir kalbėta... apie JAV ekonominės paramos padidinimą Lenkijos valdžiai.

Gėlės, pačių lenkų pirktos

Lenkijos sostinėje Varšuvoje viena moterėlė su pasididžiavimu pasakojo, kad jos ir kitių lenkų gėlės, kuriomis jie apibarstė Nixonus, buvo pirktos už pačių lenkų pinigų. Gi kai buvo atvažiuojęs Nikita, lenkų valdžia aprūpino žmones gėlėmis ir paliepė ozaliskai sveikinti "vyresnįjį brolių".

Lietuvos II-je spartakiadoje laimėjo vilniečiai sportininkai. Varžybose buvo pasiekti 42 nauji Lietuvos rekordai, o 25 sportininkai parodė pasekmes, viršijančias Sovietų Sąjungos sporto meistrų normų reikalavimus. Viso spartakiadoje dalyvavo 2668 sportininkai, jų tarpe 120 sporto meistrų. (E)

IŠ VISO PASAULIO

Formozoj žuvo 1,400 žmonių

TAIPEH, Formoza. — Pereitą savaitę nuo taifūno, atnešusio baisias liūtis bei potvynius, Formozos saloj žuvo apie 1,400 žmonių. Sunaikinta didelė dalis ryžių derliaus, medžiaginių nuostolių padaryta už \$14 milijonų.

Nemokamo gydymo palaima

LONDONAS. — Konservatorių valdžios komisija laisvo, nemokama sveikatos draudimo sistamai pagerinti, dideliu savo idėjinu draugu Amerikoj nusiminimui, pripažino, kad ši sistema, įvesta socialistų vyriausybei, atnešė žmonėms daug palaimos. Per tuos 10 metų laikiančių vietos ligoninėse sumažėjo perpus, ligoninėse dabar gydoma 1 mil. žmonių daugiau, kaip 1949 metais, žymiai sumažino džiovininkų skaičių ir pagerino psichinių ligonių gydymą bei priežiūrą. Anglai dabar vaikščioja daug sveikesniais dantimis dėka nemokamo gydymo.

Padidėjo JAV-SSSR prekyba

WASHINGTONAS, D. C. — Per pirmus 5 mėnesius 1959 metais JAV pirko iš Sovietų Sąjungos prekių už \$12 milijonų, pardavė Sovietams už \$3 mil. Pereitais metais per tą patį laiką Sovietai eksportavo į Ameriką už \$6 mil. O Amerika pardavė Sovietams prekių tik už \$200,000.

Taikos žibintas iš Meksikos

WAXAHACHIE, Tex. — Iš Meksikos miesto pasileidę skautai su olimpiados draugystės žibintu pasiekė šį Texaso miestelį ir pasilėjo. Draugystės žibintas nešamas į Chicago, Soldier Field stadioną, kur rugpjūčio 27 dieną prasidės Pan-Amerikos sporto olimpiada. Tokia olimpiada paskutinį kartą buvo 1955 metais Meksikos sostinėje.

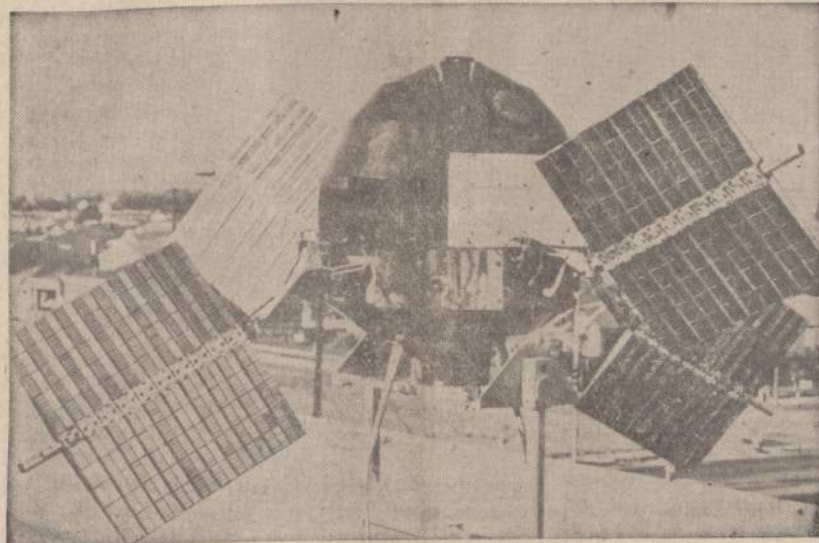
Alto pranešimas

ALT Vykdomasis Komitetas savo posėdy penktadienį, rugpjūčio 7 d., svarstė klausimą, kaip Amerikos lietuviai turėtų elgtis ryšium su Sovietų Sąjungos premjero Nikitos Chruščiovo atvykimu į Ameriką.

Vykdomasis Komitetas nutarė paruošti pranešimą visuomenei, išdėstydamas savo pažūrą šiuo klausimu ir rekomenduodamas veikimo planą. Nuodugniam tokio plano apsvartymui Vykdomasis Komitetas rugpjūčio 14 d. kvies ALT Centro Valdybos susirinkimą.

Vykdomasis Komitetas nutarė taip pat paruošti išsamų memorandumą prezidentui Eisenhoweriui ir nedelsiant pasisakyti dėl Amerikos gubernatorių konferencijos sumanymo kviešti į Jungtines Valstybes vadina muosius sovietinių respublikų premjerus.

ALT Vykdomasis Komitetas

Satelitas, kuris buvo paleistas iš Cape Canaveral (Floridos). Satelito sparnai turi 8,000 silikono celių, kurios saulės energija paverčia jėga operavimui įvairių instrumentų.

PRANCŪZIJA RUOŠIAS SPROGDINT SAHARAJ PIRMĄ ATOMINĘ BOMBĄ

GANA IR KITOS AFRIKOS VALSTYBĖS PROTESTUOJA

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė, atsakydamas į Ganos ir kitų naujų Afrikos valstybių protestus, kalba taip, tartum ji tikrai jau turėtų atominę bombą ir būtų pasiruošusi netrukus ją išbandyti.

Kai kurių anglų laikraščių tvirtinimu, prancūzai gali savo pirmąją bombą išsprogdinti jau šį mėnesį. Bet kiti žinių šaltiniai tvirtina, kad tai bus padaryta rugsėjo mėnesį.

Dalyvaus pats De Gaulle

Atominės bombos bandyme dalyvaus ir pats prezidentas Charles De Gaulle. Bomba bus sprogdinama Saharos dykumoj. Afrikos nepriklausomos valstybės nori kalbėti visų afrikiečių vardu. Esą nuo sprogdinimo atsiradę radioaktyvieji krituliai gali padaryti daug žalos aplinkinių sričių gyventojams.

Prancūzija į tą atsakė, kad jokio pavojaus gyventojams nebus. Bomba esanti nedidelė, ir be to, ji bus bandoma požemyje, iš kur radioaktyvūs medžiagoms sunku pasiekti erdvę ir ją užteršti.

Ketvirtas klubo narys

Prancūzijos tautiniai interesai reikalauja kuo greičiausiai bombą išbandyti, kol dabartiniai atominio klubo nariai — JAV, Anglija ir Sovietų Sąjunga — nepriėjo jokio susitarimo dėl atominų bombų bandymų uždraudimo. Jacques Soustelle, vicepremjeras ir atominės energijos viršininkas yra pasakęs, kad prancūzai nesijaus suvaržyti šių trijų narių susitarimais, bet jie vistiek jaustųsi laisviai, jei trys didžiosios valstybės nebūtų priėjusios kokių nors susitarimų.

Prancūzija anksčiau ar vėliau pasidarys atominė valstybe ir tada pradės dar išdidžiau laikytis santykiuose su Anglija ir Amerika.

Hooveriui 85 metai

Buvęs prezidentas liepa apsiginkluoti iki dantų

NEW YORKAS. — Buvęs JAV prezidentas Herbert Hoover atšventė 85 metų gyvenimo sukaktį. Jis vis dar yra veiklus ir palyginti tvirtas žmogus. Norint sulaukti tokios senatvės, reikia kalbėti apie savo ligas ir vaistus, o vis ką nors dirbti, sako Hooveris žmonėms, išėjusiems į pensiją.

Prancūzija ruošias sprogdinti Saharaj pirmą atominę bombą

GANA IR KITOS AFRIKOS VALSTYBĖS PROTESTUOJA

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė, atsakydamas į Ganos ir kitų naujų Afrikos valstybių protestus, kalba taip, tartum ji tikrai jau turėtų atominę bombą ir būtų pasiruošusi netrukus ją išbandyti.

Kalbėdamas apie karą ir taiką, buvęs prezidentas patarė Amerikai būti apsiginklavus iki dantų. Tik tada, Sovietai rodyt atitinkamą respektą. Apie Nikitos vizitą jis kalbėjo su tam tikra viltimi, kad tai gali išeiti į naudą, bet tik ta sąlyga, jei Chruščėvas atsakytų agresingos politikos.

Vėliausios žinios

JAV. imigracijos-natūralizacijos įstaiga nutarė deportuoti į Italiją Tom Morgano, Lake apskr. (Ind.) nusikaltėlių sindikato vadą. Kitą mėnesį jis bus teisiamas už siūlymą \$100,000 kyšių apskrities valdžiai, kad ji leistų įsteigti Michigano paežerį slaptų lošimų ir prostitucijos namus.

Prez. Eisenhoweris laikinai savo būstinę įrengė Gettysburgo, Pa., viešbuty. Iki kelionės į Europą, rugpjūčio 26 dienos, jis daugiausia atostogaus greitai esančiame jo ūky.

Atominės Energijos Komisija pranešė, kad jos mokslininkai bandys skaldyti sunkaus metalo toriumo atomus energijai gauti vietoj ligi šiol naudojamu uranijo atomų.

New Yorke, negrų apgyventame Bronx, 300 žmonių atėmė iš dviejų baltųjų detektyvų du areštuotus negrus, vyrą ir moterį, už naminės degtinės pardavinėjimą. Detektyvus, lengvai sužeistus, išvadavo iš minios suvažiavę netoli 100 policininkų. Tai antras atsitikimas šį mėnesį, kada negrų minia puolė baltuosius policininkus, einant jiems savo pareigas.

Robert Wagner, New Yorko meras, deda pastangas 1964 metų pasaulinę parodą suruošti Flushing Meadow parke, kur tokia paroda buvo suruošta 1939-40 metais.

Sovietų mokslų akademijos vicepirmininkas Nikolai Semionov, 1956 metų Nobel premijos laureatas už chemiją, nusikundė Sovietų spaudoj, kad akademija duoda maža laiko ir pinigų grynai moksliniams tyrinėjimams.

Išgarsino jaunimo sąskrydį Vienoje

Amerikiečiai kitaip supranta komunistų propagandą

NEW YORKAS. — Pereitą sekmadienį net dvi Amerikos televizijos stotis nesigailėjo brangaus laiko, tikra dolerine prasme, rodytų filmus su ilgais komentarais apie pasibaigusį komunistų suorganizuotą pasaulio jaunimo sąskrydį Vienoj, Austrijoj, pirmą kartą Geležinės uždangos laisvojo pusėj.

Programos ir komentarai buvo antikomunistiški, tačiau komunistams reklama iš Amerikos televizijos buvo nemaža, ir ne tokia jau bloga.

Austrijos laikraščiai pasielgė visiškai priešingai amerikiečiams. Visa antikomunistinė spauda nutarė nerašyti apie komunistų propagandinį sąskrydį nieko, nei gero, nei blogo. Laikraščiai, kurie šiaip skiria savo pažiūromis ir nuolat vada savo tarpe idėjinę kovą, šiuo klausimu sutarė kaip vienas.

Negrų kultistai prieš baltuosius

Policija priminė įstatymus

INDIANAPOLIS, Ind.—Amerikoj atsirado nauja negrų religinė sekta, kuri skelbia juodojo žmogaus pranašumą prieš baltąjį. Šekmdienį šios rūšies sektantai norėjo gauti metodistų bažnyčią savo pamaldom, bet bažnyčios vyresnybė nutarė neįsileisti.

Jie po to nuėjo derėtis su baptistais, bet ir su jais negalėjo susikalbėti dėl bažnyčios pakolinimo. Praėjus 3 valandom, kultisto vado žentas, turįs "vyriausio kapitono" titulą, Raymond Sharieff, atsisakė tam kartui nuo pamokslų. Jų vyriausias žynys Elijah Muhammad vistiek nebūtų galėjęs dalyvauti.

Turėjo kultistų suvažiuoti 500, o atsirado tik 50. Policijos inspektorių Carl Schmidt jiems paskaitė Indianos įstatymą, kuris baudžia rasinius kiršintojus, ar jie būtų balti, ar juodi. Už tai galima gauti tik 10 metų kalėjimo ir \$100,000 baudos.

Kultistai tuo pasipiktino, kaip religinių persekiojimų. Jie laikė panašius pamokslus New Yorke, Washingtono Chicagoj, ir niekas jų nei baudęs, nei persekiojęs. Kultistai tada susėdė į automobilius ir nuvažiavo ieškoti draugiškesnės atmosferos.

JAV KARTU SU PIETŲ AMERIKOS ŠALIM SPREŠ VAIDUS KARIBIJOJ

VALSTYBĖS SEKRETORIUS PRAŠO ŠALTAI SPREŠTI SAVITARPINIUS KONFLIKTUS VIDURIO AMERIKOJE

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius Christian Herter pirmadienį išskrido į kitą svarbią tarptautinę konferenciją, į Amerikos Valstybių Sąjungos (OAS) užsienio reikalų ministerijų suvažiavimą Santiago Čilėj. Konferencija bus atidaryta šį trečiadienį.

Pavergtųjų Savaitė ir Nikitos vizitas

Dulles bus apsvirtęs kape, pasakė Ikei prof. Dobrianski

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos ukrainiečių kongreso komiteto pirmininkas Georgetown universiteto profesorius Lev Dobrianski pasiuntė prez. Eisenhoweriui protesto telegramą už pakvietimą Chruščėvui atvažiuoti į Ameriką.

Prof. Dobrianski, kurį Chicago Daily News korespondentas James Haswell vadina Pavergtųjų Tautų Savaitės idėjos iškėlėju, niekaip negali suderinti prezidento proklamacijos su kvietimu Nikitai. Jis tai laiko cinizmu.

"Pakviesti Chruščėvą po Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamacijos reiškia Sovietų pergale šaltajame kare. Sekretorius Dulles bus apsvirtęs savo kape", pasakė prof. Dobrianski savo telegramoj prezidentui Eisenhoweriui.

Nixonas apie Ikes-Chruščėvo vizitus

Geriau kalbėtis, negu muštis

WASHINGTONAS, D. C. — Viceprezidentas Nixonas, CBS televizijai rodant filmą iš jo kelionės po Sovietų Sąjungą ir Lenkiją, davė ir įdomių paaiškinimų ne vien iš kelionės, bet ir apie derybų strategiją su Nikita Chruščėvu.

Iškeltus užmetimus, kad Eisenhowerio kvietimas Chruščėvui yra veidmainiškas, moraliskai nepateisinamas, viceprezidentas atsakė: "Pasirinkimas yra tik toks: arba su jais kalbėtis, arba muštis. Ir ši antroji išeitis, karas, yra nepriimtina ne tik mums, ne tik Sovietams, bet ir aplamai visam pasauliui".

Nikitas pilnas staigmenų

Susitikus su Chruščėvu reikalai neina taip, kaip tikėtasi, kadangi jis mėgsta iškelti, ko nelaukta, kai tik tam pasitaiko proga, kalbėjo apie Kremliuko diktatorių JAV viceprezidentas.

Jis buvo nuomonės, kad diktatorių jautrus viešajai opinijai laisvajame pasaulyje, nors, jei jis nori, gali daryti beveik viską, nes niekas negali jo namie suvaržyti.

Vokiečiai išgelbėjo 16 olandų

GREAT YARMOUTH, Anglija. — Nuo sprogdimo mašinų skyrįjį nuskendę olandų žvejų laivas "Geetruida Jacoba", 65 mylias nuo Anglijos rytinių pakraščių. Į nelaimės vietą laiku priplaukė vokiečių prekinis laivas "Rabenfels". Olandai jau buvo susėdę į gelbėjimosi valtį. Juos visus, 16 vyrų, išgelbėjo.

OAS priklauso Jungtinės Valstybės ir 20 Lotynų Amerikos (Vidurio ir Pietų) respublikų. Inicijavos šiai konferencijai sušaukti ėmėsi ketetą Pietų Amerikos respublikų. Jungtinės Valstybės tokiai minčiai pilnai pritarė, kadangi pagrindinis konferencijos klausimas — nuolatiniai maistai, revoliucijos ir invazijos bei jų pavojai Karibų valstybėse, kaip Kuboj, Dominikoj, Haitiye, jas daugiausia paliečia.

Herteris prašo ramybės

Prieš išskrendant į Čilę, Christian Herter paskelbė atsisaukimą į visas Lotynų Amerikos respublikas, kad jos šaltai ir ramiai sprestų savitarpinius konfliktus ir nesigriebtų jėgos.

Karibų jūroj susidarė du priešingi frontai iš revoliucinių ir diktatūrinių kraštų, vienoj pusėj Kuba, Venesuela, kitoj pusėj — Dominika, Nikaragua. Iš nesantaikos naudojasi trečia pavojinga jėga — komunistai, kurių tikslas nuteikti žmones prieš JAV, kaip tariamus Pietų Amerikos diktatorių rėmėjus.

Padėtis Kuboj neaiški

Užėmus Kuboj valdžią Castro revoliucionieriams, iš čia buvo bandoma keletą kartų iškelti ginkluotus kovotojus į Nikaragvą ir Dominiką sukelti revoliucijas prieš diktatorių Somoza ir Trujillo.

Pastarosiomis dienomis panašių invazijos operacijų griebėsi Dominika. Pereitą penktadienį iš Dominikos atplaukė kariuotinių prieš Castro valdžią į Pines salą, siekiant visų pirma ten išvaduoti apie pusantro tūkstančio politinių belaisvių, buvusių batistininkų.

Kartu turėjo sukilti kariuomenė Havanos užmiesty. Castro valdžia užmiečio kareivines apsupo, bet Pines saloj taip lengvai susitvarkyti su revoliucionieriais nepavyko. Sala ir pirmadienį buvo atkirsta nuo likusios Kubos. Tikrų žinių sunku gauti, kadangi Kuba įvedė griežtą cenzūrą. Atrodo, kad Castro vyriausybė šį kartą bus susidorojusi su savo priešais.

Tilto muitas ėjo į 13 žmonių kišenę

Nuo 1940 m. pavogė \$500,000

ROCK ISLAND, Ill. — Nuo 1940 metų, kada per Mississippi upę buvo pastatytas Centennial tiltas, 13 tilto prižiūrėtojų dalį muito, imamo už motorvežimius, dėjo į savo kišenę.

Atsirado naujas, 14-tas tilto muitininkas, kuris atsisakė laikytis šios tvarkos, išdirbtos per 19 metų, ir visas dalykas iškilo aikštėn.

Tilto muitininkai bus pavogę mažiausia \$500,000, o gal ir \$750,000. Šiam skandalui tirti buvo pasiūsta ir 15 FBI agentų. Kadangi tiltą padėjo statyti federalinė vyriausybė, ji turi teisę ir pareigą paruošti bylą federaliniam prokurorių teismui.

KRAŽIŲ PRAMINTAIS TAKAIS

Pr. Lavinskas, Angliakasių atsiminimų ir Amerikos lietuvių laikraščių knygu leidėjas, gavo tokių žinių iš jo gimimo vietos, okupuotoje Lietuvoje.

Dėl statomos Kaune elektros jėgainės Nemuno patvenkimo, Pažaislių apylinkės keliolika kaimų bus apsemti, tai iš tų vietų išskeliami gyventojai ir nugriaujami namai. Tokioje padėtyje atsידūrė ir Kumpiškių parapijos kai kurios vietovės. Sena parapija. Žmonės prie jos iš seno prisirišę, nes dėl jos kovota. Gal 1883 m. Kumpiškiuose buvo pastatyta medinė koplytėlė. Čia pamaldoms didžiųjų švenčių metu atvykdavo kunigas iš artimos parapijos. Tos didžiosios šventės būdavo rudeniop laukų derlių suėmus ir pasvarij — prieš sėją grūdams pasventinti, vėlykinę išpažintį atlikti. Kumpiškių apylinkės gyventojams buvo toloka į kaimynines parapijas, o čia dar ir Nemunas sudarė kliūtis. Iš seno vietos gyventojai darė žygius čia parapiją įsteigti, bet kaimyninių parapijų kamendoriai darė kliūtis. Jie nenorėjo, kad jų parapijos sumažėtų. Panemunės kamendorius Bridzius atjautė gyventojų norą. Jis priitarė jų pastangoms ir tydomis buvo pradėta nauja parapija organizuoti. Gal 1909 m. vietos apylinkės gyventojų troškimas buvo išpildytas, parapija įsteig-

ta ir pastatyta nauja bažnyčia. Be kitų kaimų, tada parapiją sudarė šie: A. Panemunės, Fakunio valsčių kaimai: senų ir naujų Dvareliškių kaimai su daugiau negu du šimtai gyventojų, Samylų km. — 244 gyv., Slienavos — 360, Mozūrų — 270, Dubravos — 260, Googų — 170, Arlaviškių — 230, Gavėnapių — 170, Piliūnų — 420, Murinkos — 65, Tursonos, Dr. Garmaus tėviškė, per šimtą gyventojų. Tai naujoji parapija buvo taip pat viena ne iš mažųjų.

Ir štai įsakymas, — bažnyčią nugriauti, šimtmetinius kapus panaikinti, palaidotų lavonų perkelti kitur. Sujudo gyventojai. Gailla senas savas vietas palikti, gailla apiešti kapus, kur iš neatmenamų laikų buvo laidojami jų artimieji. O čia klebonas pasikėsė bažnyčią perkelti į Sleinavą, kur padaryti naują parapiją. Žmonės subruzdė. Užsispyrė neapleisti savo bažnyčios. Prasidėjo jos saugojimą. Dieną ir naktį saugojo ją per šimtą vietos gyventojų. Klebonas tada nuvažiavo į vietos komunistų partijos skyrių ir pranešė, kad atsirado keletas užsispyrėlių ir neduoda nukelti bažnyčios į Sleinavą. Paskui atvyko komunistų partijos atstovas. Šis rado, kad ne keletas žmonių saugo bažnyčią, bet gal daugiau kaip šimtas. Bet tas atstovas patvirtino, kad bažnyčia bus nugriauta. Tada jau ne šimtas, o keli šimtai žmonių sugrūžėjo sava bažnyčią saugoti. Jei jau ji turi būti nugriauta, tai neturi būti perkelta į Sleinavą kaimą. Tai buvo jau nejuokai. Vietos tikinčiųjų pasiryžimas buvo nepalauijamas. Tada atvyko keli komunistų atstovai ir prokuroras.

BUDRIKO BALDU PREKYBA
3241 So. Halsted Street
PREKIŲ ATSARGŲ UŽ \$300.000.
Išpardavimas puse kainos.

3 gabalių miegamasis setas \$88; 2 ju gabalių gyven. kambario setas \$89; 7 gabalių valg. kambario setas \$118; 5 gabalių virtuvinis setas \$28; 3 gabalių svečių kambario dalinis setas \$18. Mes turime ir kitokių setų svečių kambariams, dalinių setų, miegamiesiems setų, valgomiesiems setų iki \$500. Atskiros kėdės po \$19; Hollywood lovos \$39; 9x12 linoleumai \$4-9x12 kilimai \$28; elektrinės stovimos mašinos \$38; Hi-Fi fonografi \$28; 17 col. portatyvinės TV \$88; 21 col. TV \$88. Lengvi išmokėjimai.

Atidara kasdien iki 6:00 val. vak. pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:00 val. vak., vasaros metu sekmadieniais uždaryta.

Televizijai pataisyti skambinkite CALUMET 5-7237

Budriko programa iš radijos stoties WHFC, 1450 kil. kas sekmadienį nuo 2:15 val. popiet, tęsiasi 45 minutes. Pasiklausykite!

RUOSIAME KELIONES PO VISA PASAULI
Lėktuvais, garlaiviais ir busais vežame ekskursijas į Europą, Rusiją, Afriką, Pietų Ameriką, Kanadą ir kitus kraštus pigiomis kainomis. Tekniam tiksliais žiniomis, siūnime palydovus. Kreiptis su turistu arba žodžiu į Chicagoje vienintelę lietuvių kelionių agentūrą.

WIDE WORLD TOURS, INC.
EVERGREEN PLAZA (95th and S. Western Ave.)
Phone: GA 2-0640 — Walter Rask-Rascauskas

Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR PADIDINOME
1/2%

TAUPOJOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI Keičiuome čekius. Parkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SĄTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5: trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Paskolos namams pirkti
Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuosimtis nuo 4 1/2 iki 6.

TAUPOJOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.
INDELJAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(1 val. vak. nuo California Avenue)
C. L. LES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad. Antrad. Penktad. ir Šeštadienį 9:30 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

Is Cape Canaveral (Florida) oro jėgos paleido Thor-Able naujinę raketa su sparnais. Raketa aprūpinta instrumentais, kurie jau daro labai svarbius pranešimus iš stratosferos.

visi esame matę, bet kaip atrodo po žeme numirusieji, tai tik dabar patyrėme. Prieš 33 metus mano tėvas čia buvo palaidotas. Kai atkasėm tą vietą, tai radom jo tik kaulus — didelius ir mažus. O galva, tai baisi kaukuolė. O kaip atsikasiau savo vyro kapą, prieš 6 metus mirusio, tai jį radau čia. Tai savo vyrą ir tėvo kaulus sudėjau į vieną karstą. Apklėjau vyro lavoną viena drobe, o tėvo kaulus kita drobe, užvožėm karstą ir užkasėm naujoje vietoje. Buvo skaudu ir graudu žiūrėti į tuos žmonių kaulus. Atkasti lavonus nebuvo lengva, nes molis. O čia dar visų, kas kasė, didis liūdesys ir ašaros. Verkėm visi!

Laiškas iš Vokietijos

Leonas Kvečas, Naujųjų bendradarbis, kuris nuvyko aplankyti tų vietovių, kur teko prieš dešimt metų gyventi, Chicagoje, p. Čepuliui, parašė iš Vokietijos laiška, kurį žemiau ir spausdiname. Jis rašo:

Mes dar pilnai nesuamerikonišėjome, bet neeuropėjome. Atvykę į Vokietiją jautiesi visai svetimas. Viskas kitaip, negu palikome. Daug kur nesiorientuoji, ir vokiečiai tuoj pastebi, kad esi nevietinis.

Gerbūvis pilname klestėjime, Hamburgas visiškai atsistatęs. Didžiuliai pastatai, daugiausia šešių aukštų seno drūškos arba amerikoniško stiliaus. Frankfurts taip pat, nors čia dar matosi pavienių griuvėsių. Tik Stutgardas dar nevisai atsistatytas, bet kur tik pasižiūri, visur matosi milžiniškos statybos, ir po kokių penkių metų, gal ir anksčiau, karo pėdsakų nebebus ir čia.

Nauji pastatyti pastatai yra gražesni, negu buvo. Visur didžiuliai langai, tuneliai parduotuvių reikalams ir visokie išradingi, kaip vokiški architektai gali tik sugalvoti. Kai kurios vietos tiek gražios, jog atrodo, lyg pasakojė.

Man atvykus į Vokietiją oras buvo pusėtinais šiltes, — temperatūra siekdavo 30 laipsnių C. Laikraščiai rašė, kad tokių karščių liepos mėnesį nebuvo per šimtą metų. Prie Hamburgo, kai važiyavome traukiniu, degė išdžiuvusios pievos žolė. Užsidedė ji nuo garvežio kibirkščių. Juodi dūmai gaubė mūsų traukinį. Gaisrą gesinti padėjo net anglų kariuomenė. Dėl sauros labai menkai užderėjo daržovės.

Dabar oras atvėso ir dažnai lyja. Dienos metu temperatūra pakyla iki 20 laipsnių, bet naktys yra gana vėsios. Net ir per karščius naktys atvėsdavo. Čia tokios tvankios naktys, kaip Chicagoje, nėra žinomos. Bendrai imant Europos klimatas žymiai skiriasi nuo Amerikos, — tuoj pajunti permainingą ir atrodo, kad jis kažkaip ramina veikia nervus. Amerikoje aš jaučiaus prislėgtas, lyg nesavas, — visa tai čia pranyko.

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vincė Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelpusdami papuoškite savo knygu lentyną Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos lei diniu Vincas Krėvė Mickevičius. Knygos kaina \$1.00. Šią knygą turėsite savo namų knygynelyje, jei užsaky mus adresuosite:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnį anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrįstą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina — \$14.00 Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiusite \$14.00 čekį ar Money Order tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Fire destroys his trees, too. PREVENT FOREST FIRES! Pasirūpink savo ąraugus per "Naujienas".

niais, žuvimi, etc. Juoda duona valgyklose išnykusi, — visur pyragas.

Labai prasiplatinęs pardavinėjimas virtų ir keptų dešrelių. Jos pardavinėjamos net kioskuose. Sumokėdamas 80 pfeningių, gauni dešrelę ir alaus arba vaisvandens stiklą.

Už alaus didelį stiklą reikia mokėti 45 pfeningius. Alus geras, — koks turi būti. Butelinis alus itin tvirtas. Degtinė (33%) stikliukas kainuoja 40 pfeningių, o 45% — 80 pfeningių. Konjako stikliukas — pusantros markės ir daugiau. Už obuolių sunkos stiklinės mokama pusė markės, o apelsinų — 80 pfeningių.

Visur matosi amerikoniški konservai, bet nemažai yra ir vokiškų, — dešrelės, visokia konservuota mėsa bei vaisiai.

Žmonės nepaprastai geria alų. Visi restoranai perpildyti, — vieni geria ir valgo, kiti — sėdi prie alaus bokalo arba vyno stiklo (paprasto vyno stiklinė 45 pfeningiai, o gero — viena markė ir daugiau).

Prekių įvairumas atrodo daug didesnis, negu Amerikoje. Labai gardžios dešros, šinkos, kurių yra labai daug rūšių.

Darbininkas per savaitę uždirba nuo 70 iki 150 markių. Mano apskaičiavimu, viengungiai pragyventi dieną (maždaug taip, kaip aš gyvenau Amerikoje) atsieina apie 10 markių (butas ir maistas). Tačiau vokiečių moterys moka kur kas taupiau tvarkytis. Todėl darbininkai yra gerai apsiręję, daugelis jų turi šaldytuvus. Į darbą daugelis važiuoja taip apsiręję, jog neatrodo, kad jie važiuotų į fabriką.

Butų kainos svyruoja tarp 60 ir 200 markių per mėnesį. Mebliuotas kambarys vyrui — 100 markių.

Vokiečiai yra apsiręngusios gana patraukliai. Niekur nesimatoma moterų, kurios dėvėtų viršutines kelnaites, kaip Amerikoje. Visuose aplankytuose miestuose operos, teatrai, barai bei kavinės su orkestrais, programomis ir šokiais. Publika švari.

LOVEIKIS Telegrama i Visas Pasaulio Dalia
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvoms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gėlės Mylintiems, Vestuvoms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742

★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAFayette 3-0440

Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR - CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NARIAL
Chicago Lietuvos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEcley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

A. BENIULIS

RUSIJOS NELAIMĖ

Kiekvienas žmogus pagal prigimtą teisę yra žemės valdovas su paveldėjimo galia. Jam turi tarnauti gamta, gyvuliai, paukščiai, vandenys ir visa aplinkuma. Jis laisvai planuoja, kuria ir dirba naujos kartos, šeimos ir savo gerovei. Jis viską derina prie savo sugebėjimų ir pajėgumo. Nepasisekus vienu, jis laisvai mušasi kiton sritin, ir taip su didesniu ar mažesniu laimėjimu jis kovoja su gamta ir savo likimu. Asmeniškai įsigytas turtas yra jam bargniausias, nes ant šio pamato jis ugdo naujos kartos aukštesnę kultūrą ir galingesnę civilizaciją, o sau, — asmeniškai — jis visas viltis sveda tik amžinybei. Šią prigimtą teisę tiesą pripažįsta beveik visos socialistinės kryptys. Ir šios teisės mokslą XX šimtmetis deda kuo ne pirmo vieton. Čia pat prigimtoji teisė sako: "atėmus iš žmogaus prigimtąją iniciatyvą ir teisę, jis pasidarytų gyvuliu brutaliais jėgoms pakinkytu ir arklą ir dirbtų nežinodams kam ir tai vis atsigrėždamas žiūrėtų ar dar neatneša kas nors jam edalo... Prisiiminus tai trumpai tenka pažvelgti į senąją ir sudarkytą naująją Rusijos valstybę, kur praktiškai ši pagrindinė teisė paneigta ir tada kaip skurdžiai vystosi žmogaus socialinis gyvenimas.

Carų režimas

Jau nuo gilių senovės, nuo imperatorių ir carų dinastijos laikų, rusų tauta, kartais drauge su artimais užgrobtais kaimynais, kentėjo didesnę ar mažesnę fizinę, moralinę ar teisinę priespaudą. Jau kartų kartos negalėjo lūpų praverti dėl valdžių režimo formų, ir tai persidavė šiandieninei kartai ne sušvelnėjimo, bet priešingai sužvėrėjimo formoj. Ir tada buvo žmogus diktatorių daiktas ir jie su juo elgėsi kaip su savo nuosavybe — su savo gyvuoju inventorium. Bet tada iš jo buvo reikalaujama tik dviejų dalykų: politinio paklusnumo, t. y. pagarbos carui ir duoklės — mokesčių už jo žemės ir turto eksploatavimą. Carų ištikimieji tarnai ir jų valių vykdytojai buvo taip pat kariuomenė, policija ir tarnautojai. Ūkininkai ir darbininkai, kaip žemiausias luomas, buvo paneigti ir užmirš-

ti. Jis, išvargintas, darbo iškamutas, dažnų reikalavimų išnervuotas, dažnai supyk-davo ir spaudavo ant caro pavaišklo, kurių ant sienų taip pat labai daug būdavo ir nu-plėšęs — sutrypdavo ir ne-mokėdavo mokesčių. Už tai pakliūdavo kalėjiman arba Sibiran, nes protekcijų netu-rėjo ir iš bėdos neišsukdavo.

Iš to keliolikos kartų mono-toniško gyvenimo išaugo žmo-gus valdžiai nepatikimas, ne-ryžtingas, be iniciatyvos, nu-siminęs, su liūdnu, išgyveni-mų persunktu veidu, bet buvo nuosirdus ir jautėsi laisvas. Jis daug dainavo, nors jo liau-dies dainų melodijose buvo jaučiamas sielvartas. Tai bu-vo politinis režimas, bet švel-nesnis ir humaniškesnis. Pi-liečiai, atidavę kas cesoriaus — cesoriui, kas Dievo — Die-vui, dirbo tautos ir šeimos labui. Jiems buvo įkalta, kad carų valdžia ir ga-lia yra suteikta iš aukščiau ir jos niekas negali pakeisti. Carai taip pat jautėsi pasto-vūs ir galingi ir be reikalo žmonių neterorizavo: jie gal-vojo kaip norėjo, ir tvarkėsi kaip sugebėjo, o Sibire buvo laisvi ir nesaugojami ginkluo-to sargybinio bei piktojo šuns. Iš kalėjimų sugrįždavo svei-kas ir nesulaužytas. Tiesa, ir carai kovojo su okupuotų kraš-tų tautine dvasia, jų bažnyčia ir spauda, bet nieko nelaimė-ję — nusileido ir grąžino lais-vę, bet už tai sugriuvo ir jų pa-minklai, ir dabar istorija tuo piktinasi ir faktams paremti iš jos semia carų piktybėms iškelti medžiagą. Stalinas, ap-gaulė pagrobęs valdžią, ryžosi peraukėti susidariusį ruso ti-pą — nauju.

Stalino režimas

Stalinas perėmė iš carų ne-visiškai paniekintą ir nužmo-gintą tautą. Nemažą skaičių nuosirdžių ir darugiškų rusų jis paverė tikrais azijatais, pasižyminciais žiaurumu. Iš-tikimas stalinistas tikrai yra bausis ir sužvėrėjęs tipas. Kai Chruščiovas leido jį pamatyti tautai, — visi nusigando, o spauda tuoj apipylė jį įvai-riausiais kaltinimais. Šis ne-kultūringas manekenas komu-nistas, taip sužvėrėjęs ir ak-taras, kad jį gyvūninus tautos reikalus numojo ranka. Jis buvo neįtrauktas ašaroms, mo-

tinų ir vaikų klyksmams, kan-čioms ir konvulsijoms. Jis sveitimoj valstybėj šaltai dars-kė šeimų lizdus ir karšty už-kaltuos prekinuos vagonuos, be vandens lašo, su mirusiais ir apalpusiais gabeno tūkstan-čiais kilometrų į stepes, kur laukinis žvėris negali pragy-venti. Šis tipas, išsišiepęs, su-kąstais dantimis, linčo teismu nukamavęs auką ir pakabi-nęs ją už kojų po medžiu, šyp-sojosi ir tyčiojosi, sakydamas: "Tai pamoka kitiems" ir, kaip laiškuose randame, neliko nė vienos šeimos, kuri neturėtų jo išduoty. Ir taip, su vieno-dais naikinimo metodais per-siautė per visus okupuotus kraštus. Pradėjęs siautėti, kaip žvėris įdūkta ir šaukia, kad bet kokią opoziciją reikia iš-rauti iš šaknų — masėmis iš-šaudyti; reikią — ne tik su-noikyti ar įzoliuoti pačią po-litinę auką, bet jos šeimą, ar-timū, gimines ir vius kitus narius. Ir taip laisvai krašto-se su piautuvu švaistantis, nie-kados netrūko nusikaltėliu, įtariamųjų, bet visados buvo stoka kalėjimų ir karstų. Sta-lino komunistas buvo toks įky-rus, kad tardymuos iki pamiši-mo reikalavo iš aukos prisi-pažinti prie priimestos kaltės, nors buvo žinoma, kad ir be to, be liudininkų, be įrodymų, slaptai, be paragrafo, bus nu-baustas. Tai menamai Višins-kio išradimas. Dauguma Ru-sijos diktatorių mirdavo ar žūdavo su istorijai žinomais, žiauriojo, baisiojo arba rudo-jo titulais, o Stalinas pranešė visus — jis krito su bepročio ir sadisto titulu. Jis nuterėjo savo kraštą ir kaimynus taip, kaip niekas ir niekadus visu-me pasaulyje. Jis su partijos NKVD armija per keliolika metų kariavo prieš savo tautą ir šiame tyliame pilietiniame kare yra žuvę daugiau kaip per I ir II-į didžiuosius kar-us, ir šiai antrajai armijai iš-laikyti biudžetas niekad ne-turėjo nustatytos normos. Va-dinasi, Stalinui žmogus pasi-darė dar pigesnis, nes jis atė-mė iš žmonių viską, ką galėjo, ir išnaikino jų tiek, kiek sus-pėjo.

Kas daugiausia nukentėcia

Iš penkmečių planų matyti, kad daugiausia nukentėjo darbininkija ir ūkininkai. Darbininkijai darbo normas vis kėlė ir kėlė po šimtus pro-centų ir jų įvykdymui dienos darbo valandos savaime au-go. Dėl neįvykdytų aukštų normų žmonės buvo apkaltin-ti sabotazu ir, kaip liaudies priešai, pakliuvo į darbo sto-vyklas. Darbo stovyklose dau-gybė kalinių nuo ilgų darbo valandų, menko maisto ir blo-go buto, apsirgo ir nustojo darbingumo. Išlikusius pasiė-mė ganioti jau naujas parti-jos atstovas Chruščiovas. Ūkininkija, netekusi savo tė-vų prakaitu aplaistytos žemės nuosavybės, nustojo vilties ką nors geresnio atsiekti, numušė žemės ūkio gamybą iki mini-mumo, o atsistieję partijos atstovai pakeisti patyrusio ūkininko, dėl nesugebėjimo, ir žemę nuafino. Jie nesiskaity-dami nei su klimatu, nei su žemės rūšimi, nei su gyvulio bei paukščio prigimtimi, no-rėjo išgauti tai, ko diktatorius užsimanė nors ir prieš gamtą. Atsiradus dideliu maisto trūkumui, visą kaltę suvertė ant to seno ūkiniko, kaip ne-ištikimo buožės, ir už tai šis buvo nubaustas. O carų laikų inteligentija, kuri greičiau suspėjo užsimaskuoti ir išsi-saugoti, buvo naujo režimo stalinais, — molotovais, beri-jomis, višinskiais ir panašiai. Ir jie visi šiandien žiūri į už-sienį, kaip į išsigelbėjimą. Jiems, kol gyvi yra, gerai, ir savo tauta jie visai nesirūpi-na, nes dar per anksti, — pir-ma reikia tarpusavy susido-roti. O kad Sibire darbinin-

Generalas George Vanier, kurį Anglijos karalienė Elzbieta pasiskyrė Kanados generaliniu gubernatoriumi į vietą iš tu pareigų pasitraukiančio Vincent Massey. Jis drauge su žmona važiuoja į Buckingham rūmus, kur karalienė surengė jiems priėmimą.

kas šla, badauja ir mirusį savo šeimos narį sunkių sąly-gų priverstas laidoja prie savo lūšnelės.

Jis visą laiką valdžiai ne-mokamai dirbdamas neuži-tarnavo tinkamoj vietoj net kapo. Per visus tuos metus nė vienas sovietinis laikraš-tis nėra iškėlęs darbininko sunkios padėties ir nė vieno penkmečio plane nėra prisi-minta apie pakėlimą jo gerbū-vio. Iš jo nereikalaujama nei patriotizmo, nei darnaus su-gyvenimo, nei meilės šeimai bei artimui, nei asmeninės pa-žangos, nes tai idėjos priešin-gos komunizmui. Reikalauja-ma tik darbo jėgos ir mokes-čių, kurių pagrindiniai suval-sybtintam krašte visiškai netu-rėtų būti. Bet kadangi dar žmogus gali įsigyti ozkelę, vi-štelę, karvutę ir apsisodyti ly-selę, tai mokesčiai irgi yra. Jau dabar naujoji spauda, agi-tatoriai, ir partijos nariai šauk-tė šaukia, kad iki 56 metų vis-kas buvo atliekama pro pir-tus, apgaudinėjama, tvarkoj buvo tik ant popieriaus ir vi-sur dvokė nesąžiningumas. Dabar reikia su didesniu ryž-tu ir didesniu darbo našumu visa tai atitaisyti ir vėl pra-dėti gyvenimą iš naujo.

Buvusi komunistų partijos reikšmė

Dabar nauji Rusijos bosai ir mažesni jos pareigūnai tvirtina, kad per visą stalininį laikotarpį komunistų parti-jos nariai neturėjo jokios teisės ir įtakos krašto tvarky-mui ir politiniam gyvenimui. Apie laisvuosius rinkimus jie nutyli, nes ir jie paėmė val-džią be tautos žinios ir jos va-lios, be rinkimų. Kai būdavo siunčiami kraštų atstovai į partijos suvažiavimus, jie ne-turėjo jokių įgalavimų atsto-vauti žmonių reikalavimus bei pageidavimus ir juos per-duoti bei praversti kongrese balsavimu. Jie, vykdami, ne-žinodavo ką jie turės daryti ir ką kalbėti. Jie būdavo ne de-leguoti, bet įsakymu varomi ir tai su didele kontrole, kad kartais be reikalo neišsižiotų. Suvažiavimuose jie galėjo tik pakelti ranką už, bet neturė-jo teisės susilaikyti ir balsuoti prieš. Spaudai dar nėra žino-ma atsitikimo, kad koks nors Stalino palnas būtų šimtapro-centiniai nepriimtas, suvažiav-imu pataisytas ir laisvas kan-didato pasiūlymas praveistas. Čia jis gaudavo tik dvi parei-das: ką girdėjo, sugrįžęs, pranešti žmonėms ir griežtai įvykdyti ir antra — atsistoti, pagirti Staliną, pasižadėti kad dar daugiau visko duos ir pa-sidžiaugti, kad viskas pas jį vyksta pagal planą. Ir tuo baigdavosi atstovo reikšmė ir pagaliau, kaip matome, jis už-sitarnaudavo tą pačią duobę, kurią kitam kasdavo. Tokią Stalino komunistų partiją Chruščiovas nubraukė ir sukū-rė kitą.

Nauja Chruščiovo partija

Chruščiovas yra Stalino mo-kinyš ir tiek pat prisidėjęs prie bausių nusikaltimų savo ir okupuotuose kraštuose, bet sa-mo mokytojo neapkenčias, dar nesugalvojo naujų formų ir

sūkių, kuriais jis galėtų per-trumpą laiką įsitvirtinti ir pradėti po carų, stalinų tre-čiąją Rusijos valdymo fazę. Jis pasigrobė valdžią taip pat be rinkimų. Bet žengdamas pirmąjį žingsnį į valdžią, jis iškėlė 38 metų komunistų parti-jos kenksmingumą rusų tau-tai, (bet ne okupuotiems kraš-tims). Apie juos jis nutyli ir čia dar kitesnį režimą jis jau toleruoja ir nemano drakoniš-ko letenos nuo žmonių nuim-ti. Išniekęs Stalino komu-nistų partiją, jis vis dėlto ją pasiliko, tik pasiryžo iš pa-grindų ją performuoti. Pir-miausia, kad save išlaikytų, jis pažadėjo visą valdymo ini-ciatyvą palikti naujai išskry-ninguotai komunistų partijai, grąžinant vadovybę tiems na-riams, kurie nuo Stalino buvo nukentėję. Nauja Chruščiovo kuriama partija turėtų būti tokia, kad visi krašto planai turėtų gimti iš tautos, tik ne-tiesioginiai, bet per komunistų partiją, kuri jos bėdas ir reikalavimus geriausia žino. Reikią valdymo forma būtų tokia, kokios dar Rusijoj ne-buvo, tai yra žingsnis arčiau demokratijos, tik be laisvų rinkimų, nes prie to dar nie-kas tautos nepriugdė. Taigi, jau būtų žinomos trys komu-nistų partijų rūšys: pirmoji — Stalino diktatūrinė, antroji — Tito nacionalinė ir trečioji Chruščiovo — demokratinė.

Kieno paminklas Rusijoj išsilaikytų

Rusijoj valdžios galvų pa-minklų nėra. Juos pasistaty-davo dar gyvi būdami patys valdovai, bet po jų mirties griūdavo ir jų paminklai. Nu-griautojo paminklo vieton sta-tydavosi kitas valdovas. Kaip patys valdovai bijodavo išeiti iš savo butų vieni, be stiprios policijos apsaugos ir drebė-davo pasirodyti tautai, taip ir jų paminklai būdavo saugojami, kad kas jų neuvertstų. Nors jie patys kiekvienam žingsni drebėdavo dėl savo gyvybių, bet kitiems atimdavo gyvybes labai lengvai. O jeigu krašto valdovas bijosi be apsaugos išeiti į tautos tarpa, tai jis nėra vertas tautos pasitikėji-mo ir jo asmeninė apsauga nebus niekad jam pačiam iš-tikima. Jis anksčiau ar vėliau kris nuo tos pačios kulkos.

Rusijos vadai tol kars ir šau-dys kitus ir tarp savęs piau-sis, kol atsiras humaniška as-menybė su pasitikėjimu ir trokštanti padėti kiekvienam žmogui, nepažeidžiant nė per nago juodumą jo teisės į pla-tų ir gerą gyvenimą. Tos as-menybės, kuri padės paverg-toms tautoms sugrąžinti lais-ves, padės užgydyti padarytas žaizdas, kuri nuštuostys šei-mų ašaras ir atitaisys skriaud-as, tos asmenybės pamink-las nebus ardomas, o išsilai-kys šimtmečius. Jos paveiks-lai niekadus nebus draskomi ir jis išliks žmonijos istorijo-je kilniausiu pavyzdžiu.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

Garsinkitės "N-nose"

Skaudžios žinios iš Lietuvos

Liepos 31 d. per Vilniaus radiją buvo pranešta:

"Vilniaus geležinkelio stotis. Šiandien nuo pat ryto perone žygiavo tautiniais drabužiais apsirėngę jaunuoliai, išlydintieji sostinės jaunimą atstovai. Jie atėjo atsisveikinti su T. Lietu-vos darbo rezervų mokyklų auklėtiniais, kurie vyksta į Kazak-staną talkininkauti derliaus nu-ėmimo darbuose. Išvažiavo 1,135 žmonės. Gausiame dar-bininkų būryje, visų respubli-kos žemės ūkio mechanizavim-o mokyklų atstovai. 140 dar-bininkų siunčia Panevėžio ama-tų mokykla, 130 — Vikiškių žemės ūkio mechanizavimo mo-kykla ir daugelis kitų. Respub-likos darbo rezervų mokyklų auklėtiniai dirbs šostakovos sri-tyje, kur ir pernai talkinin-kavo".

"7 val. traukinys iš palėngva pradeda judėti. Šimtai jaunu-olių mojuoja rankomis, linki pa-siseikimo. Tokiais atvejais, pa-prastai kalbama trumpai. Bū-kite geraiis talkininkais. Dirbkite šauniai, kaip dera tarybi-niams patriotams".

Čia Vilniaus radijo pranešė-jas apsiriko ar suklydo. Turė-jo pasakyti: Būkite geraiis ver-gais. Dirbkite, kaip jaučiai, kaip dera sovietiniam vergui. Vergai jaunuoliai, juk tai vyru-kai visi jie neperšokę 18 metų amžiaus. Tai yra tokio am-žiaus, kur demokratijos šalyse tokio amžiaus jaunuoliams draudžiami sunkūs darbai.

O kad vergai būtų darbe stro-pesni, kompartijai ir jos val-džiai klusnesni, SSSR kompar-tijos centro komiteto pilnates

posėdyje, dalyvaujant atsakin-giems komunizmo ramščiams ir Lietuvos kompartijos centro komitetas pasižadėjo atskiru savo nutarimu vykdyti:

"Sudaryti gamybos ir preky-bos įmonėse, pirminėse partinė-se organizacijose specialias ko-misijas iš kompartijos narių ir jų kandidatų. Šių komisijų pa-skirtis sistematingai kontroliuo-ti, kad būtų vykdomos gamybi-vos darbo rezervų mokyklų auklėtiniais, kurie vyksta į Kazak-staną talkininkauti derliaus nu-ėmimo darbuose. Išvažiavo 1,135 žmonės. Gausiame dar-bininkų būryje, visų respubli-kos žemės ūkio mechanizavim-o mokyklų atstovai. 140 dar-bininkų siunčia Panevėžio ama-tų mokykla, 130 — Vikiškių žemės ūkio mechanizavimo mo-kykla ir daugelis kitų. Respub-likos darbo rezervų mokyklų auklėtiniai dirbs šostakovos sri-tyje, kur ir pernai talkinin-kavo".

Rodos, jokie paaiškinimai nėra reikalingi, kad į pramonės ir prekybos įmones viešai įvedama policija ir tos policijos pareigos pavesta eiti komunistams ir profesinių sąjungų pareigūnams. Kompartija ir profesinių sąjun-gų pareigūnai aiškiai atsistojo darbdavio — valdžios pusėje prieš darbininkų bendrus inter-esus. Nenuostabu, kodėl okupuotos Lietuvos komparti-joj maža turima narių iš dar-bininkų tarpo.

Taisome keliamas duris, Dedam pamatus, Pakeliam namą, Atnaujinam priešakį, Įtaisom kambarius, pastogėje, Kambarius rūsyje, Pristatom kambarius, Vonias ir virtuves, Atliekam cemento darbus, Tuckpointing, Plasteravimas, Nutašom akmenis, Dengiam stogą, sienas, Įvedam šilumą, vandenį, Elektros laidus.

25 metų patyrimas. Zemos kainos. Darbas geriausiai atliekamas. FHA finansavimas. Nereikalingi įmokėjimai. Turim apsaugą, apdraudą.

PRANAS SALEMONAVIČIUS
KONTRAKTORIUS
504 WEST 33rd STREET (netoli Normal Ave.)
Susitarimui tel.: Victory 2-3486

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METU VISU LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

1909 1959

STANDARD FEDERAL
Chicago stipriausioji įstaiga

Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams.

● Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?

Chartered and supervised by the U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Executive Vice-president

TURTAS \$70,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$6,000,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėit, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai uždaryta.

PASITARNAUKITE SAVO DRAUGAMS!

Mes gerokai paūgėjome mūsų taupytojų, patenkintų mūsų patarnavimais, rekomendacijų dėka. Jei esate mūsų kostumeris, **pasakykite** savo draugams apie gerus mūsų patarnavimus, vertingą pelną ir apdraustą saugumą, kurį gaunate betaupdami pas mus. Jeigu dar nesate mūsų kostumeris, tai pirma proga užeikite pas mus ir įsitikinkite. Visuomet mielai Jus priimsime.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Tel.: HAYmarket 1-2028

Subscription Rates: In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje: metams \$11.00, pusė metų 6.00, trims mėnesiams 3.50, vienam mėnesiui 1.25.

NAUJIENŲ ofisas atidaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Prez. Eisenhowerio kelionė

Prez. Eisenhoweris pasidarė labai veiklus užsienio politikoje. Turtum pamėgdžiodamas velionių valstybės sekretorių Dulles'ą, jisai rengiasi pasimatyti su Europos vyriausybių vadais, pats nuvykdamas į jų sostines, ir asmeniškose pasikalbėjimuose aptarti opiuosius šiuo laiku tarptautinius klausimus.

Kviesdamas į Ameriką Chruščiovą, prezidentas pradžioje apie šiuo metų pabaigą padaryti jam vizitą. Bet jisai nutarė, prieš vykdamas į Maskvą, užsukti į Londoną ir Paryžių, o paskutinėmis dienomis jisai įdėjo į savo maršruto planą dar ir Boną, vakarinės Vokietijos sostinę.

Į Boną prez. Eisenhoweris skris pirmiausia, rugpjūčio 27 d. Iš tenai jisai kitą dieną vyks į Londoną ir praleis Britanijoje keturias penkias dienas, aplankydamas taip pat ir karalienę Elzbieta Balmoral pilyje Škotijoje. Rugsėjo 2 d. prezidentas bus Paryžiuje, kur jisai susitiks su prezidentu De Gaulle bei Prancūzijos vyriausybės vadais ir su Italijos premjeru, su kai kuriais kitais Vakarų Europos premjerais ir su NATO (Š. Atlanto Sutarties Organizacijos) vadais.

Tuo būdu ši JAV prezidento kelionė darosi labai svarbi. Ji bus baigta kelioms dienoms anksčiau, negu Chruščiovas atvyks į Ameriką. Prez. Eisenhoweris bus jau išsikalbėjęs su sąjungininkais Vakarų Europoje, žinos jų nusistatymą ir žinos, kaip toli jisai gali eiti "neoficialiose" derybose su Sovietų Sąjungos premjeru.

Reikšmingas yra prezidento nutarimas aplankyti Vokietiją Federalinės Respublikos sostinė ir pasikalbėti su kancleriu Adenaueriu.

Šituo savo žygiu prez. Eisenhoweris nori pabrėžti Vokietijos klausimo svarbą dabartiniuose Vakarų ginčuose su Rusija ir parodyti, kad Jungtinės Valstybės yra nusistačiusios kooperuoti su dabartine vokiečių respublikos vyriausybe. Tai, žinoma, sustiprins Adenauerio prestyžį Vokietijoje, kur jisai buvo pašlijęs dėl ginčų, kilusių valdančioje krikščionių demokratų partijoje. Be to, vokiečius labai blogai nuteikė Vakarų užsienio ministerių sutikimas Zenevoje leisti rytinės Vokietijos delegacijai sėdėti konferencijos salėje ir kalbėti kaip atstovai komunistų režimo, kurio nepripažįsta nė viena Vakarų valdžia.

Eisenhowerio atsilankymas Bonoje tuos nemalonumus sušvelnins.

Pradžioje Washingtonas planavo sukviesti į vieną vietą sąjungininkų premjerus ir NATO vadus, kad prez.

Eisenhoweris galėtų pasikalbėti su jais visais kartu. Bet tam pasipriešino Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle.

Jisai sakė, kad po tokios konferencijos atrodytų, jog Eisenhoweris yra įgaliojtas tartis su Chruščiovu visų vakarinių valstybių vardu; jų dviejų pasikalbėjimai tuo būdu, esmėje, virstų "viršūnių konferencija". O Prancūzija nenori, kad tarptautinius klausimus, kurie liečia Europos reikalus, svarstytų ir sprestų dvi didžiųjų valstybės, nedalyvaujant, kitoms Vakarų valdžioms.

Atvirkščiai, prez. De Gaulle reikalauja Prancūzijai lygių teisių su Jungtinėmis Valstybėmis betkokiame derybose su Kremliumi, liečiančiose Europos ateitį. Prancūzijos prezidentas kelia reikalavimą, kad Prancūzijai būtų suteikta ir NATO organizacijoje svarbesnė rolė, negu ta, kurią ji turėjo iki šiol.

Su Prancūzija prez. Eisenhoweriui gal bus sunkiau susikalbėti, negu britų premjeru Macmillanu, kuris yra padaręs Washingtonui nemažai keblumų, savo užsispyrimu, kad būtinai turi būt suaukta "viršūnių konferencija".

Nuo bendros Vakarų konferencijos plano Washingtonui teko atsisakyti. Vietoje to, prez. Eisenhoweris sutiko aplankyti didžiųjų Vakarų valstybių sostines kiekvieną atskirai, būtent, kaip minėjome: Boną, Londoną ir Paryžių.

Vokiečių Federalinė Respublika gauna pripažinimą, kaip viena didžiųjų valstybių, lygi Prancūzijai ir Britanijai. Neilgai trukus, panašų pripažinimą, veikiausiai, gaus ir Italija.

Tai rezultatas akipilėsios Kremliaus politikos. Amerika negali visą laiką viena nešti atsakomybę už Vakarų Europos saugumą. Reikia, kad būtų ne tik suinteresuoti savo saugumu, o ir būtų pajėgūs atsiginti nuo Maskvos agresorių patys europiečiai, visų pirma — stambiosios Europos šalys.

Prez. Eisenhoweris stengsis juos labiau suvienyti ir skatins daugiau, negu iki šiol, rūpintis bendro apsigymimo reikalais. Šitoje srityje jisai turi daug patyrimo, kaip buvęs vyriausias Vakarų armijų vadas Europoje karo metu ir kaip NATO ginkluotųjų jėgų viršininkas po karo.

Jeigu juo kelionė pasiseks, tai jisai bus pasirošęs rugsėjo 15 d. susitikti su Chruščiovu ir įspėti jį, kad Kremliaus grasinimai Vakarų nenugązdins.

APŽVALGA

VALSTYBĖ IR REŽIMAS

"Laisvė" gina Chruščiovo pareikšimą JAV viceprezidentui Nixonui, kad Amerika esanti 150 metų amžiaus, o jo (Chruščiovo) šalis dar tik 40 metų, bet ji jau baigia Ameriką "pasivyti". Komunistų laikraštis sako, kad tai "visai geras ir logiškas palyginimas".

Ir jisai mums aiškina, kad Chruščiovas kalbėjo apie tai, "kada gimė Jungtinės Amerikos Valstijos ir kada gimė Socialistinių Tarybinių Respublikų Sąjunga".

Bet kuo tame ir dalykas, kad šitokių palyginimų Kremliaus tarškalas bandė apdumti

Dr. John H. Williams, Atominės energijos komisijos tyrinėjimo direktorius, Atominės energijos komiteto posėdyje.

dar nėra išbuvusi nė 8 metų! Žinoma, tai irgi nebūtų pilnai teisingas palyginimas, nes demokratijoje vienas režimas pakeičia kitą paprastai be revoliucinių sukrėtimų. Rusijoje įvyko revoliucija, bolševikams pagrobiant valdžią. Amerikoje republikonai perėmė valdžią iš demokratų taikingu ir tvarkingu būdu.

Tačiau yra melas sakyti, kad pažanga Rusijoje prasidėjo tik po bolševikinio perversmo. Iš tikrųjų, tai bolševikai daugeliu atžvilgių padarė Rusijoje ne pažangą, o atžangą. Jie sutrumpė demokratiją, kurią Rusijos žmonės buvo iškovoję, nuversdami caro valdžią.

Jie sugriovė Rusijos pramonę ir žemės ūkį ir privėdė kraštą prie tokio pasibaisėtino bado, kokio Rusija nebuvo mačiusi nė tamsiausiais carizmo laikais.

Pagaliau ir patys bolševikai griauja savo melą, kai jie giriasi visokiais senosios Rusijos "atsiekimais": svetimų žemių užkariavimais, senųjų poetų, rašytojų bei menininkų kūriniais, senųjų mokslininkų darbais bei technikos išradimais. Jeigu jie didžiujasi senosios Rusijos atliektais darbais, tai argi logiška pasakoti, kad tik sovietų valdžia pradėjo vesti Rusijos pažangos keliu?

MORDVĖ

—Mačiau. —Patenkinti? —Dėkui. —Darja, pasūdyk tą dėkui, aš jį suvalgyčiau, kai nebus ko ryti...

Langų stiklus žaižė lietus, ant aukšto blaškėsi vėjas ir kažkuo bilnojo. Viršum stogo girgždėjo pušis, kažkur trinkčiojo neudaryti varteliai, tarškėjo sklendė ir dainavo aimanavo bėgdamas į kubilaitį vanduo. Kambaryje buvo prieblanda, trenkė čirškintais svogūnais, oda ir derva.

Makovas matė, jog duklė jaučia susidariusią nuotaiką: ji žiūri į visus baldai klausiančiomis akimis ir raukosi, ketindama pravirkti.

"Kas gi su ja bus?" — galvojo jisai, stebėdamas kūdikį ir jausdamasis esąs jam nusikaltes.

—Eik pas mane, mergyte! — pašaukė jis dukterį, ištiesdamas rankas, tačiau, kai Olia pribėgo, motina, pagriebusi ją, riktelėjo: —Nedrįsk!

Olia, veideliu atsitrenkusį į jį, keliuos, pravirkto, tačiau motina pašokusi nustūmė ją į kambarį: —Eik, gulk, drybsok! Kad nematytum aš tavęs...

Pavlas taip pat pakilo. Jam veidas kaito, o nugara perbėgo šurpulys. —Jeigu tu, — pratarė jis, arindamasis prie žmonos, — dar kada nors išdrįsi...

Žmona atkišo jam veidą ir šnibždančiu, kupinu skausmo ir neapykantos balsu prašė: —Na — mušk! Na — kirsk!

O uošvis, pagriebęs kurpą, šokinėjo ir bliovė: —Šit ka-ai! Šit koks tasai s-solidarumas-s!

Pavlas atstūmė žmoną ir, pačiūpęs kepurę, išbėgo laukan. Bėgo jis per lietu ir nusimėnęs galvoje: —Jeigu nebūtų jis surikęs — aš jau būčiau...

Priešais, apledami kojas, garmėjo nešvaraus vandens upokšniai, ir vėjas nešė į veidą šaltas, zvarbias rudens lietaus dulkes.

Ir štai jis vėl pas tą merginą — sėdi prie stalo, numetęs ant grindų šlapią švarką, ir, viena mosikuodamas, o kita trindamas sau gerklę, greitai sako: —Juokinga? — paklausė jis.

—Juokinga, — sutiko mergina, tačiau jos veide nebuvo nė šešėlio šypsenos. (Bus daugiau)

—Aš — ne žvėris! Aš suprantu — ji nekalta... Mergina susirūpinusi sukasi po kambarį tarsi vilkėlis, varomas nematomų smūgių; kalčia virtuvą, lauzo, atrėmusi į kelį, balanas, išugzdina anglis, ir visur paskui skaros galai.

—Štai aš atėjau pas jus, aš turiu draugų, o papasakoti jiems apie tai — gėda, nors jie irgi tikriausiai yra patyrę tokių dienų, kai visi namuose kankina vienas kitą — ir už ką?

—Aš gi nežianu, — išgirdo jis negarsų atsakymą.

—Ligi gyvo kaulo įgrysta višioms tas supuvęs gyvenimas, ligi pat širdies gelmių, ir kartais staiga pradės mausti sielą, pradės draskyti biauirus pyktis...

Mergina priėjo artyn, pačiūpinėjo atsargiai jo marškinius ir mirkėdama tarė: —Šlapias jūs, o aš nieko ir neturiu... Ką čia padarius?

—Niekis! — tarė jis, pačiūpęs jai už rankos.

Pamažu ištraukdama pirštus, ji susirūpinusi kalbėjo toliau: —Persišaldysite, susirgsite! Darbo žmogui tai bėda!...

Išsilaisvinusi nuėjo į priemenę, tučiuojau vėl sugrįžo, atnešė kažkokį spalvotą skarmalą ir, šildydama jį viršum virtuvo kamminuko, abejingai įkalbinėjo svečią: —Persirenkite... nors čia ir moteriškas, bet sausa...

Ir, numetusi skarmalą ant stalo, vėl išėjo į priemenę, o Makovas, žiūrėdamas jai įkandini, tarsi po miegus galvojo: —"Likimas! Kokia nesąmonė — likimas? Tiesiog — kurgi nueisi! O jam — vis tiek."

Kažkur iš šalies atšliaužė rangydamiės kandūs prieikaistai, tartum juos šnibždėtų plonomis lūpomis uošvis: —"Ką — striuka? Draugai, a? Kodėl juo tu šią sunkią valandą pas juos nebėgi — pas juos reikėtų! Aha-a — gėda?"

Susiglostydamas ežiuku pakirptus plaukus, jis liūdnai šypsojosi. —Ką gi jūs? — rimtai pasiteiravo šeiminiškė, žvilgterėjusi pro duris.

Slapias rūbas lipo prie kūno, keldamas nemalonų drebulį. Pavlas greitai nusimetė jį ir susisupo ilgu moterišku darbučiu. —Na ir gerai, — įleidama tarė mergina.

—Juokinga? — paklausė jis. —Juokinga, — sutiko mergina, tačiau jos veide nebuvo nė šešėlio šypsenos. (Bus daugiau)

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

KUPIŠKIS IR JO APYLINKĖ

(IS "KUPIŠKENŲ SENOVĖS")

Kupiškio miestelis ir valsčius

"Geografiniame - statistiniame Rusijos imperijos žodyne" (1865 m.) sakoma: "Kupiškis yra miestelis Kauno gubernijoje, Ukmergės apskrityje, 55°51' š. pl. ir 42°38' r. ilg.; 87 varstai ir šiaurės rytus nuo apskrities miesto, prie upių Lovenės ir Kupos. Gyventojų skaičius 1617, kiemai 264; katalikų bažnyčia, žydų maldos namai, parapijinė mokykla, senelių prieglauda; turgai kevirtadieniais. XVI amžiaus viduryje Kupiškis buvo karališkųjų žemių valsčius; XVII amžiaus pradžioje Zigmantas III čia pastatė bažnyčią, vėliau ją turtais apdovanojo ir kiti lenkų karaliai; tada Kupiškis buvo seniūnija. Senovės suvirtinimų liekanos rodo, kad miestelis buvo karinės reikšmės vietovė."

Lenkų istorikas M. Balinskis drauge su T. Lipinskiu išleistame veikle "Starożytna Polska" (1846 m.) rašo: "Kupiškio seniūnijos miestelis prie Lėvens upės, tarp miškų, Zigmantas III 1616 m. įsteigė parapijos bažnyčią Angelių sargų vardu. 1631 m. suteikė lėgų bažnyčiai ir klebonijai. Vladislavas IV 1636 m. baž-

nyčią dar labiau apdovanojo turtais. Kupiškis buvo didelė seniūnija, kuri XVIII a. buvo Tyzenhauzų ir Čartoriškių nuosavybė."

"Miestelis turėjo būti labai senas. Jo senumą liudija miestelio pakrašty stovįs piliakalnis, buvusi Lietuvos tvirtovė, tur būt, įkurta ne vėliau kaip XIII amžiuje, t. y. dar tais laikais, kada Lietuvos kunigaikščiai kovodavo su Livonijos ordenu, plūdusiu ir puldinėjusiu Lietuva pro Dinabarko tvirtovę. Galimas dalykas, kad Kupiškio tvirtovė, tas kitkart sutvirtintas piliakalnis bus įsikūgęs vienu metu su Dinabarku.

...Kupiškėnai čiuodavo, arba vergaudavo, šaly Kupiškio Pajuodupio dvare, kuris ir buvo administratyviu viso valsčiaus centru.

Valstiečių ūkininkų Kupiškį nuo paskutinės 1861 metų iliustracijos buvo 64 kiemai. Jie turėjo tris didelius savo laukus ir dar valdžios duotas dvi su mišku vietas: Pašepetį, 5 varstai nuo Kupiškio, ir Vidugirius, 9 varstai nuo miestelio. Ten būdavo kupiškėnų pievos ir tarpupievis girios aikštėse. Miškas buvo mišras, puikus, greit augęs."

Prof. P. Matulionio tėvas pasakodavęs, kad vidury Kupiškio miestelio buvusi didelė bala, karkly kelmų prižėlus. Miestelio vidury buvo gyvenamas pirklų, visokių rūšių amatininkų. Aplink miestelį ėjusios bent kelios gatvės, valstiečių gy-

venamos, o pakraščiuose — "įsikūgę ir keturias dalis "jursdikai", arba mažazemiai, kampininkai".

Rytinėje miestelio pusėje stovėjo sinagog (vėliau jų buvo trys), prie turgaus (miestelio centre) buvo karčiama, vadinama osterija.

Miestelis priklausė Kupiškio seniūnijai, bet rinkosi savivaldybę ir tvarkėsi savarankiškai.

Kupiškio valsčiaus valdya nuo neatmenamų laikų buvo įsikūrusi Pajuodupio dvare, kur buvo Kupiškio seniūnijos karališkųjų žemių centras.

Iki šių laikų žmonės atsimena, kad valsčiaus namai buvo mediniai, stačiom lantom apmušti. Kitame valsčiaus namų gale buvo karčiama.

Valsčiaus valdybą sudarė valsčiaus vyrų "nurenkami": viršaitis, vadinamas "starsina", seniūnai, vadinami "storastom", ir samdomas valsčiaus raštvedys, vadinamas "pisorium". Valsčiaus raštvedys vedė visas valsčiaus bylas, susirašinėjimą, rašė į knygas valsčiaus valdybos nutarimus ir pan. Valsčiaus nutarimai buvo tvirtinami viršaitio parašu ir seniūnų antspaudais, nes seniau retas kuris mokėjo pasirašyti. Viršaitio antspaudu buvo tvirtinami įvairūs įgaliojimai, dokumentai, pasai ir pan.

Kupiškio valsčiaus senovinis antspaudas, kuriame pavaizduotas smailus bokštas skyde su karališkąja karūna, išsilaikė

iki pat pirmojo pasaulinio karo pabaigos. Autorės žinioje esą dokumentai iš 1861—1915 metų patvirtinti šituo antspaudu; antspaudu apvadė užrašas: "Kupiškago volost. apvad. Vilkomirskago uoz." Vienas 1861 metų valsčiaus valdybos nutarimas patvirtintas viršaitio parašu ir aštuonių seniūnų stampais. Kupiškio seniūnijos miestiečių ūkininkų štampos tekstas: "Starosta Nikolaevskaro sel. obc."

Po pirmojo pasaulinio karo Kupiškio valsčius buvo priskirtas prie Panevėžio apskrities. Arčiau Kupiškio esantieji kaimai buvo priskirti prie Kupiškio valsčiaus, toliau esantieji — prijungti prie kitų artimesnių valsčių. Visas valsčius buvo suskirstytas į keturiolika seniūnijų, kuriuos išliko iki 1940 metų.

Pateikiame Kupiškio valsčiaus seniūnijas alfabeto tvarka: I s. Buivėnų: Aukštaitiai, Buivėnai, Girrelka, Kirdiškiai, Mikalakyne, Mutkūnai, Pakarkliai, Pamarnakų dv., Ropiškis, Suvainiškiai, Siauriai, Vasalava, Stirniškiai.

II s. Dankučių: Daukučiai, Daukutėliai, Kunigiškiai, Mazgelėškis, Mitūnai I, Palėvenėlės dv., Palėvenėlės vnk., Palėvenėlės miest., Pagonė, Rukiškiai, Švainiai, Zaidėliai.

III s. Gyvakarų: Astravai, Didžprūdžiai, Dumbliūnai, Duorpai, Gyvakarai, Gričiūnai, Likalaukiai, Maugarai, Užusienis, Vilkiškis.

IV s. Jutkonių: Gindvyčiai, Jutkonys, Laukminiškiai, Samarskas, Vilnius, Virbališkis.

V s. Kuosenų: Bočiupis, Čivonys, Duoniūnai, Gabreliava, Girvalakiai, Jurėniškis, Kuosenai, Kuosenaitė, Mirabelis, Nalviai, Puponys III, Puponėliai, Plundakai, Užakupis, Valiūniškis.

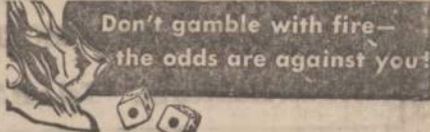
VI s. Laučių: Drulėnai, Girvalakiai, Kreivėnai, Laučiai, Maldiniškis, Rudikai, Rudikėliai.

VII s. Noriūnų: Didžiagrašiai, Karatūnai, Levovėžna, Noriūnų dv., Palėvenės miest., Ploteliai, Zabelinė, Zveriai.

VIII s. Puponių: Blizgė, Bukonys, Byčiai, Čizovka, Grauzeliškiai, Medinos, Puponys I, Paberžiai, Šalnakundžiai.

IX s. Popilių: Abraučkva, Bukėnai, Bertosiškis, Čiovydžiai, Kikonys, Keginiai, Papiliai, Puponys II, Rakučiai, Skuodiniai, Skuodiničiai, Užubalis.

X s. Račiupėnų: Aukštupėnai, Aleksandrija, Krasnava, Račiupėnai, Smilgiai, Stičkalnis, Clavinčiškis, Snipeliškis, Šepeta, Užakapis. (Bus daugiau)

Dipl. statybos inž. A. Novickis

INŽINIERIAUS S. KAIRIO SUKAKTIS

Sis straipsnis buvo išspausdintas dvimėnesiniame "Technikos" žodyje (Nr. 3, 1959), kurį leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga Chicago Skyriaus Techninės Spaudos sekcija.

Š. m. sausio pradžioje New Yorke buvo įspūdingai atžymėta garbės daktaro profesoriaus inžinieriaus Stepono Kairio 80 metų gimtadienis. Minėjimą organizavo ir pobūviu vadovavo Lietuvos gen. konsulas J. Rudrys. Sukaktuvininką — Nepriklausomybės Akto signatarą, politiką, visuomenininką — nupešnytai sveikino, raštu bei žodžiu, gimines, draugai, bičiuliai, visuomenės ir politinių grupių atstovai, diplomatinės tarnybos reprezentantai. Sveikinimai suplaukė iš visų kraštų! Parengimo vadovas, tausodamas laiką, buvo priverstas trumpinti kalbas, o sveikinimas raštu, su mažomis išimtimis, tik išvardino. Vienas kalbėtojas, V. Sidzikauskas, turėjo progos plačiau ties šakota sukaktuvininko asmenybe susitoti.

Prie gražaus portreto, V. Sidzikausko sukurtu, man norisi pridėti porą brūkšnių, kiek tai liečia sukaktuvininką, kaip inžinierių, profesorių, darbų organizatorių. Baigęs Technologijos Instituto Petrapilyje 1908 metais, inž. Kairys, kaip kiekvienas ano laikotarpio lietuvis inteligentas, turėjo vykti į Rusijos gilumą specialybės darbo ieškoti. Ten tu darbai buvo pakankamai ir jie žymiai geriau apmokami, negu savame krašte. Tačiau jis ten neužsikasė. Padirbėjęs ketverį metų, jaunas inžinierius Kairys atvažiavo į Vilnių ir dirbo miesto savivaldybėje — Vandentiekio ir kanalizacijos skyriaus inžinieriaus projektuotojo ir darbų vykdytojo pareigose.

Jėdaru pabrėžti, kad šita specialybė anais laikais mūsų žmonių tarpe nebuvo populiari, o ir Rusijoje sanitarinės technikos problemos dar nebuvo plačiai prižiūtos. Inž. Kairiui teko uždavinys ne tik ruošti Vilniaus miesto kanalizacijos projektus, bet ir pačiam darbų vykdymą organizuoti ir prižiūrėti.

Atsiskiriančios nepriklausomos Lietuvos pačioje pradžioje, (1919 m.) inž. Kairys iš savo gimtojo kaimo, kur buvo pasitraukęs po neusipratimo Vilniuje su vokiečiais, atvyksta į Kauną — miestą primityviškai tvarkomą, kur šaltatviviai mediniai, gatvės — grįstos laukakmeniais, nė vandentiekio, nė kanalizacijos nėra. Namai karo apgrauti, maža tinkamų butų žmonėms gyventi. O Kaunas turi priglausti iš Vilniaus pasitraukusius, vos pradėjusias organizuoti valstybės ir savivaldybių įstaigas... Reikia skubiai tvarkytis. Ir štai čia inž. Kairys, buvęs Vilniaus Miesto Sanitarinės technikos viršininkas, imasi organizuoti Kauno sanitarinę technikos skyrių, suprojektuoja kanalizacijos darbų planą ir jį sėkmingai, per visą Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, vykdo.

Nelengvas tai darbas. Pirmą miesto išdėstymas gana sudėtingas, tarp dviejų upių ir ant statokų šlaitų; antra — ne

ra specialistų projektams sudaryti ir meistrų darbui vykdyti. Pagaliau — ir finansiniai bei medžiagų gavimo galimūmų riboti.

Tas visas kliūtis inž. Kairys sugebėjo nugalėti. Jis prisirauzino ir išmokėjo šios rūšies specialistų, pradėdamas aukštą kvalifikaciją inžinieriais ir baigiant eliniais darbininkais. Kauno miesto kanalizacijos ir vandentiekio darbai kasmet plėtėsi, o miestas augo ir tobulėjo ir tapo vienu moderniausių miestų visame Pabaltijyje. Kauno vandentiekio įrengimai buvo pavyzdys: geriausias vanduo buvo ne iš atviro upės ar ežero, o iš specialiu šuliniu, tiesiai iš neužteršto grunto.

Inž. Kairys miesto vykdomus darbus sekė ir jiems vadovavo dažnai atsilankydamas kiekvienoje darbovietėje. Jis puikiai pažino kiekvieną gatvę ir laiką koreguodavo visas kliūtis. Jei Kaunas įsigijo didžiules sanitarines įmones ir už jas nepermokėjo — tai tik budrios, prištusios inž. Kairio priežiūros dėka ir dėl jo kristolinio sąžiningumo.

Universiteto profesorius

Daug pajėgi — daug ir dirb. Taip ir su inž. Kairiu: šalia sunkaus ir atsakomojo darbo miesto savivaldybėje, jis turi ir kitą, ne mažiau svarbų darbą: jis Vytauto Didžiojo Universiteto kanalizacijos ir vandentiekio įrengimų katedros profesorius, garbės daktaras.

Jo paskaitas teko ir man su dideliu įdomumu išklausti. Aš jas gerai atsimenu. Prof. inž. Kairys buvo geras dėstytojas. Jis savo dalyką buvo giliai išstudijavęs ir iki smulkmenų praktiškai išbandęs darbų vykdymo eigoje.

Prof. Kairys buvo pavyzdingas. Į auditoriją jis ateidavo punktučiai, ir be jokių užrašų pradėdavo dėstyti, labai nuosekliai. Daug jam tekdavo lentoje braižyti. Brėžiniai būdavo tiek gražūs, kad gaila būdavo juos nuo lentos nutrinti. Be didelio vargo paskaitas buvo galima sekti ir užrašyti.

Dėstomą kanalizacijos kursą prof. Kairys parashė ir išleido. Tai buvo kapitalinis veikalas — per 400 puslapių, grįstingai paruoštas ir gražiai atspausdintas. Jis yra ir daugiausiai rašęs technikos klausimais.

Jis paruošė iš savo srities inžinierių kadrus ne vien Kaunui, bet ir visai eilei kitų Lietuvos miestų. Visa Lietuva augo, ir sanitarinių įrengimų paklausa didėjo. Kauno pavyzdžiu šiaurėjai, Panevėžys, Marijampolė, Vilkaviškis, Telšiai, Ukmergė, Alytus, Kėšiadorys ir kitos apygyventos vietovės stvandinosi kanalizacijos ir vandentiekio įrengimus.

Man teko garbė artimai bendradarbiauti su prof. Kairiu, kartu su juo parenkant šios rūšies specialistus, pačius darbus projektuojant ir jų vykdymą organizuojant. Prof. Kairys pa-

Viceprezidentas Richard Nixon per televiziją daro pranešimą apie savo kelionę į Rusiją.

tikrindavo visus kanalizacijos projektus, ir statybos inspekcija tik gavusi jo nuomonę, projektą tvirtindavo.

Kaikiurioms savivaldybėms prof. Kairys "skolino" prityrusius meistrus ir net darbininkus. Kai 1939 m. atgavome Vilnių, tai vienas prof. Kairio mokinių — dipl. inž. Bitė — buvo įpareigotas perimti Vilniaus miesto Sanitarinės Technikos Skyriaus viršininko pareigas.

Man teko pažinti kaikiurius artimiausius prof. Kairio bendradarbius-inžinierius ir paprastus darbininkus. Nepaisant besikeičiančių režimų bei okupacijų, jie laikė savo vadovą artimu žmogumi ir ieškojo jo užtarmio. Prof. Kairys buvo jiems ne tik viršininkas, bet ir jų draugas.

Okupacijos metas

Kai bolševikai okupavo Lietuvą, tai jie pradėjo siūsti iš Maskvos į vadinamą "broliška" Lietuvos respubliką "specus, mokyti mus kaip reikia dirbti".

Vieną kartą iš Maskvos atvyko vandentiekio klausimų žinovai. Jų uždavinys — pervertinti Vilniaus miesto vandentiekio įrengimus taip, kad sostinės kiekvienam gyventojui, pagal apskaičiavimą, tektų daug daugiau vandens, negu Vakarų Europos miestų gyventojams.

Komunalinio ūkio Komisariatą gavo įsakymą sudaryti iš mūsų, lietuvių, specialią komisiją, kuri galėtų maskvinski specus išklausti. Be universiteto profesorių — hidrologo ir geologo, — dar buvo pakviestas ir prof. Kairys, kaip Kauno ir buv. Vilniaus miesto sanitarinių įrengimų statytojas, atseit, klausimų žinovas.

Maskvieniai specai, susitikę su mūsų šiais, pradžioje laikėsi išdidžiai, kalbėjo "iš aukšto". Prof. Kairys parodė, ką jis yra pastatęs Kaune. Darbai ir juos padarė įspūdingai. Komisija nuvyko į Vilnių, kur apžiūrėjo vandentiekio įrengimus ir išklauė mūsų šiais nuomonę. Ypač išsamią nuomonę pareiškė prof. Kairys, kaip vietos sąlygų žinovas. Maskvinių mokytojų išdidumas pasikeitė ir jie pasidarė sukalbamesni, o kai komisija baigė darbą, tai jų pirmininkas pareiškė, kad, girdi, "jei jūs turite tokių specialistų, kaip prof. Kairys, tai mums čia nėra ko veikti". Jie išvažiavo. Tuo momentu man teko dar kartą įsitikinti, kiek pajėgus yra prof. Kairys.

Tremtyje Vokietijoje profesorius Kairys, karui pasibaigus, vėl pasirodė kaip sumanus organizatorius. 1946 metais Augsburgėje įvyko Lietuvos ūkio Atstatymo konferencija. Prof. Kairys buvo jos sumanytojas, paruošėjas Komisijų studijiniai darbai ir sumanymai buvo suformuluoti ir išleisti atskiroje knygoje. Kalkas dabar, praėjus dešimčiai metų, bando sumiektinti tą dar-

bą, kuris anuomet buvo atliktas... Yra tokių, kurie Lietuvos nepriklausomybę idėja irgi niekina. Mums nepakeliami su jais. Prof. Kairio anuomet vadovauti darbai buvo didelis lietuviybės darbas. Nelengvas buvo uždavinys. Teko daug prielaidų daryti, o ir statinių davinį iš praeities tremtyje neturėta. Tačiau dėl to darbas nesustojo. Kai 1948 m. Schwabebisch Gmuende stovykloje susirinko antroji konferencija, visos komisijos pateikė savo studijas ir pasiūlymus.

Tose konferencijose ir atskirų komisijų pasitarimuose svarbiausią vaidmenį turėjo prof. Kairys. Tai visai didelei masinai vadovauti prof. Kairys turėjo tik vieną pastovų pagalbininką. Visas techniškas darbas, tuo būdu, teko pačiam iniciatoriui. Dėka jo didelio darbštumo, tvarkingumo ir organizacinių sugebėjimų daug pasiekta ir vykdyta. Ne vienas atsimena, koks didelis įvykis tai buvo tremties sąlygose. Į konferenciją susirinko — suvažiavo per šimtą visų sričių specialistų. Daug inžinierių. Visi tada tikėjomės, kad Lietuva bus greit išlaisvinta. Dalyviai su užsidegimu svarstė būsimos Lietuvos atstatymo problemas.

Prof. Kairio pasiūlymu, buvo sudaryta dešimt studijų komisijų. Kiekviena turėjo uždavinį suformuluoti sekančią konferencijai konkrečius pasiūlymus. Mašina buvo užsukta ir paleista į naujus leidinius.

Naujesieji leidiniai
NAUJENOSE galima gauti šias knygas:
1. Prof. Vaclovo Biržiška atminti, 24 puslapų knyguotė, išleista mokslininko laidotuvių proga. Kaina \$1.00.
2. Prof. Vaclovo Biržiška "Septyni lietuviški knygų istorija". Kietais viršeliais \$6.00, minkštais — \$4.00.
3. Teodoro J. Kučinsko "Lyties garbinimas", 144 psl., \$1.50.
4. Dan Kuraičio "Daug kraštų, daug žmonių", \$2.00.
Knygas gausite paštu, jei pasiusite pinigų tokiu adresu:
NAUJENOS
1739 S. Halsted St.,
Chicago 8, Illinois

help YOUR HEART FUND

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

- Sudedama lova su vidurinių spyruoklių matrasu — \$149.95
  - 3 vietnių mieg. setas su vidurinių spyruoklių rėmuotu matrasu; 2 vanity lėmos, 2 pagalvės, 1 kilimėlis. Viskas tiktai — \$129.95
  - Puslėtos gumos supamoji — \$ 49.95
  - 21 col. Console televizijos setas — \$ 99.95
  - Elektros vėsinatuvai \$4.95 ir daugiau.
- Turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių rakandų, televizijų, elektros vėsinatuvų, lėmpų, radijų ir kitų namų apyvokos priemonių.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sev.

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Pradėdamy liepos 5 d. ir baigiant rugpjūčio 6 d. sekmadieniais uždaryta.

Lietuvių Apdraustų Taupymo Bendrovių Lygos Nariai

- kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustas iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
- CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.**
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
Grovehill 6-7575
- CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.**
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145
- CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.**
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
Lafayette 3-1083
- DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.**
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Cliffside 4-0104
- ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.**
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
Townhall 3-8131-2
- UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.**
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Haymarket 1-2028

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSA, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3279
Rezid. tel.: WAilbrook 5-5076

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
Tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos: pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antradienį nuo 1-5, trečiadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

Nervų-šlapių ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.
Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Atostogose iki rugpjūčio 16 dienos.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 vak.
Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 2-9 pagal susitarimą.
išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Dr. Gražina-Irena KAGANIEC

GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Seštadieniais 2-5.
Trečiadienį ir kitu laiku tiktai susitarus.
Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-9 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Seštadieniais 12-4 val.

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antradienį, ketvirtadienį, nuo 6-8. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtadienį, 1-4 popiet, antradienį, ir penktadienį, 6-8 val. vak.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadienį, nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Seštadienį, 2-6 val. po pietų.

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 8:10 val. vakaro, antradienį, trečiadienį ir penktadienį, 6-9 v. v., seštadieniais 2-4 val. po pietų.

Dr. Jozas PAUKSTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4043 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 po pietų, 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

TUESDAY, AUGUST 11, 1959

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketr., ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val.
Trečiadieniais ir seštadieniais ne priima ligonius.

C. Z. VEZELIUS

DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai: Protelaz. Med. Bandm. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA, Yards 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį, seštadienį, 10 ryto iki 3 p. p.)

DR. G. SERNER

LIETUVIŠKI AKIU GYDYTOJAI
25 METŲ PATYRIMAS
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Keičia Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį pagal sutartį. Penkt. ir sešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir neruotusias akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo krevias akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę aki pagal sveiką. Tikrina klausą ir pabelsni sveikintiems. Praktikuoja 19 metų.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616

STANKUS Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų. Ofiso ir namų telefonas: PROspect 8-2013
7403 SO. WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILL.

PERKRAUSTYMAI MOVING

Leidimai — Pilna aprauda ZEMA KAINA.
R. S. ERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 8-8063

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI (MOVING) PERKRAUSTAU BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas aprausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave. CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS EXCISE TAX

Excise Tax
bus įvedama oro vėsinatuvams. Dabar kainos sumažintos nuo 40% iki 60%
TV, RADIAI, PATEFONAI
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA
Visi programai iš WOPA.
1490 kil. AM, 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto, seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
VAKARUSKOS: pirmad. 7-9 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 2, ILL.

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS

DRUGAS IR BICIULIS.

CHICAGO SAVINGS TURTAS VIRS \$35,000,000.00.

Visų taupytojų pinigai yra pilnai apdrausti per Federalinės valdžios įstaigą. Visuomet išmokamas augstas dividendas. Perkantiems arba statantiems namams paskolos duodamos lengvomis sąlygomis. Taupytojams teikiama daug patarnavimų nemokamai. Kviečiame visus į vieną iš moderniausių įrengtą, Jūsų patogumui, finansinę įstaigą Chicagoje.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli, tvirtai - apdrausti krovinių traukiai
Išgų metų patirtimas - Pigūs ir saugūs patarnavimai
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAilbrook 5-9209

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Seštadienį 9 iki 12:30 val.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
ATDARA: Pirmadien

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Grįžo iš neregių konferencijos

Richard Kinney Winnetkoje (Chicago priemiestyje) yra neregių mokyklos direktorius. Jis buvo nuvykęs į Romą, kur įvyko 49 tautų neregių gerovės pasaulio tarybos konferencija.

Richard Kinney, kuris yra 35 metų amžiaus, ne tik yra aklas, bet ir kurčias. Vadovaujasi jaunu. Jo pirštai yra tiek jautrūs, kad jis lengvai atskiria įvairius daiktus. Konferencijoje jis vartojo specialią mašinėlę, kuri labai panaši į rašomąją mašinėlę. Pagalba to prietaiso jis galėjo sekti konferencijos eigą.

Išprievertavo ligininės technikę

Kai 20 metų ligininės technikės sėdėjo automobilių su savo draugu netoli State ir 119th gatvės, prie jų prisartinio du vyrai. Jie įsigavo į automobilį, priverstę merginos palydovą važiuoti iki 115th ir Indiana Ave., ten ji apilpė (atėmė iš jo šešis dolerius), o merginą išprievertavo.

Kova su pornografija

Pastaruoju laiku visame krašte vedama kova su pornografija.

REIKIA
500 moterų senesnių kaip 60 lengvam SUDĖSTYMO darbui. Maloni aplinka Kreiptis į SENIOR ACHIEVEMENT 8-tas aukštas. 1139 So. Wabash

New Life Delicatessen
Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

DĖMESIO
Nevarkite beieškodami po krautaves KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNEJĖMS medžiagų, nes pas mus jas gausite geresnėmis sąlygomis.
Taip pat pas mus gausite AKORDEONUS, SIUVAMAS-RAŠOMAS MASINAS, LAIKRODZIUS, FOTO APARATUS, DEIMANTINIUS PEILIUS stikliniui piauti ir kitokių prekių. Čia pat viską išsiųsime į LIETUVĄ ir kitus kraštus. Prašome nors mažą siuntinėlių išbandymui (ištikinimui) pasiųskite per LIETUVIŲ Bendrovę
World Parcel Service
3320 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel.: YArds 7-0677

Siunčiame siuntinius pigesniais kainomis, kaip bet kur kitur, pavyzdžiui 6 vyriškų kost. medžiaga su persiuntimu tik \$61.50. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekių žemiausiomis kainomis. Be to vaistų siuntimas iš Anglijos kainuoja tris kartus pigiau, negu iš Amerikos. Ateikite ir įsitikinsite siuntimo ir prekių pigumu. EXPRESS GIFT PARCEL CO, ir Lietuvos suknelių krautavė, 3305 So. Halsted St. Telef. LA 3-2021. Nuo 9 iki 6, pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9 v. v. A. Kavaliauskas. (Sk.).

VEL CUKRUS LIETUVON
(40 svarų — \$22.65)

Žemiausiomis kainomis visų rūšių maistas, vaistai, akordeonai, siuvas masinos ir t. t. Didžiausias pasirinkimas visų rūšių naujausių prekių. Sudarome siuntinius pagal naujausius SSSR potvarkius.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th St.
Chicago 29, Ill. CR 7-2126

Chicagoje veikia tik centras, nes mūsų buvusių skyrių neatstovaujame.

ja, — nepadoriais paveikslais, žurnalais ir filmais. Ta kova yra vedama ir Chicagoje, kur policija turi įsteigusi specialę komisiją kino filmams cenzuruoti. Tačiau dažnai pasitaiko taip, kad toji komisija nusprendžia, jog tas ar kitas filmas nėra tinkamas rodyti, o teismas tą nusprendį panaikina.

Panašiai atsitinka ir su knygomis bei kai kuriais žurnalais. Tačiau faktas yra tas, kad kai kurie žurnalai yra tikrai nepadorūs ir tvirkina jaunimą. Tas pat ir su šlykščiais paveikslais. Prieš tuos pornografinius paveikslus ir žurnalus dabar ir pradėta stipri akcija.

Prez. Eisenhower neatvyks į Chicago

Ryšium su Pan-Amerikos žaidynėmis, kurios šio mėnesio gale įvyks Chicagoje, buvo garsinama, jog į jų atidarymą atvyks prez. Eisenhower. Tačiau politiniai įvykiai taip susiklostė, jog prezidentas į Chicago negalės atvykti, nes jis skrenda į Europą, kur aplankys Bonną, Paryžių ir Londoną (ten tarsis su vyriausybėmis), o vėliau vyks į Maskvą konferuoti su Nikita Chruščiovu.

95-ta auka

Pereitų metų gruodžio 1 d. Our Lady of the Angel mokykloje įvyko gaisras, kurio pasekoje žuvo per 90 vaikų ir vienuolių. Iki šiol žuvusiųjų skaičius siekė 94. Sekmadienį St. Anne's ligininė mirė 13 metų berniukas William Eddington. Tokiu būdu žuvusiųjų skaičius paško iki 95.

Eddington buvo baisiai apdegęs ir visą laiką gulėjo ligininėje.

Du jaunuoliai nuplaukė baidare 1,200 mylių

Du Chicago priemiesių jaunuoliai, Gerald Burke (iš Wilmette) ir Graham Heikes (iš Evanstono), dar birželio mėnesį iš Chicago baidare išplaukė svieto pamatyti. Po įvairių nuotykių ir patyrimų jie Missisipi upe nuplaukė į New Orleans. Viso padarė 1,200 mylių.

Tarp Helena (Ark.) ir New Orleans per 17 dienų lijo diena iš dienos. Vietomis kelionė buvo nepaprastai varginga, kai užplūdavo tūkstančiai ir tūkstančiai uodų.

Iš New Orleans sekmadienį jie grįžo traukiniu.

TRUMPAI

—Algirdas Gustaitis laimingai grįžo iš kelionės po Meksiką. Aplankė daug vietų. Matė istorinių vietovių. Didžiausias Meksikos dienaštis El Universal Nr. 15466 atspausdino draugišką rašinėlių apie svečią, padarė jo nuotrauką jų redakcijoje atsilankymo proga, ją pridėjo prie aprašymo didelėmis raidėmis pabrėžė kaip lietuvių literatū. Šį tą iš tos kelionės A. Gustaitis žadėjo parašyti "Naujienoms". Lauksime!

SALLY Says
Tell your wife about your social security account. In case of your death she should come to see us right away.
For INFORMATION about monthly payments to survivors, go to your nearest SOCIAL SECURITY OFFICE

"NAUJIENOSE" gali rašyti
kiekvienas ir apie viską.

Gražus "Naujienų" piknikas

Sekmadienį, rugpjūčio 9 d., Bučo Sode įvyko gražus ir jaunuolių piknikas. Diena pasitaikė nepaprastai graži. Buvo šilta, netvanku. Vienas kitas debesėlis praplaukdavo padangėmis, sumažindamas vasaros saulės kaitrą, bet lietaus nei lašelio.

Lietus buvo išlytas savaitės pradžioje ir viduryje. Pievos, medžiai ir visa gamta kvepė kelepėjo plaučiais plėčiančiu tyru oru. Kiekvienas piknikautojas, išlipęs iš automobilio, giliai atsikvėpė, pajautęs deguonies pilną šviežių laukų ir sodų kvapą.

Nuo pat ryto Bučo Sode plėvesavo JAV ir Lietuvos vėliavos, buvo grojamos lietuviškos dainos ir gaminami lietuvių mėgiami užkandžiai. Pirmiausia, dar prieš 8, ten atsirado lietuviškos šeimininkės, Kazimieros Jakubkienės vadovaujamos, užkandžiams ruošti. Jai padėjo Kazimiera Narbutienė, V. Stuoģienė ir Josephine Mileriūtė. Anksti atsirado ir Povilas Milasevičius, tvarkęs visus pikniko baro reikalus. Kartu su juo atvyko ir jo mylima, visų mėgiama, visuomet linksma ir savo juoku kitus džiaugsmu užkrečianti Sophie.

Pirmųjų tarpe buvo ir George Jonikas su Adomu Andersonu. Jiedviem teko tvarkyti visus trafiko reikalus, o vėliau Jonikai reikėjo ir dalį programos prvesti. Truputį vėliau, kai jau prasidėjo didesnis judėjimas, jiems pagalbą atvyko A. Yuknins, lietuviams jau pažįstamas piešėjas karikatūristas, ir N. Girdvain, Amerikos Legiono ir kitų visuomeninių organizacijų veiklus narys. Vėliau jau piknikan suvažiavo ir kiti darbininkai.

Tenka džiaugtis, kad ir publika piknikan anksti pradeda rinktis. Apie 11 valandą ryto jau visa eilė stalų buvo užimta, o po pievas ir sodų bėgiojo ir žaidė didokas būrys berniukų ir mergaičių. Vyresnieji šnekučiauvosi.

Apie vidurdienį Bučo sodan įvažiavo didelis busas, atvežęs rockfordiečius. Kiekvieną metų į Naujienų pikniką atvažiuoja didokas būrys rockfordiečių. Šį metų J. Bacevičius su Savickais suorganizavo gražią ekskursiją. Kai rockfordiečiai troškuli numerario ir užkando, tai išsikirstant po visą sodą. Vieni šnekučiauvosi su senais savo pažįstamais, kiti šoko, tretieji prie baro linkminosi.

5:30 val. prasidėjo programa. Gudelis priminė visiems svečiams, kad sumestų į Laimės dėžutę gautus tikietus, o vėliau paprašė Dr. P. Grigaitį tarti kelis žodžius piknikautojams. Redaktorius priminė susirinkusiems, kad Naujienos nuo pirmojo savo numerio, išleisto 1914 m. vasario 19 dieną, gynė Amerikos lietuvių, Lietuvos ir lietuvių tautos reikalus. Naujienos visą laiką kovojo už Lietuvos laisvę, o išlaisvintoje Lietuvoje norėjo demokratinės tvarkos.

Dr. Grigaitis suabejojo nauda, kurios tikimasi iš Chruščiovo kelionės į Ameriką. Lietuviai turi reikalauti nepriklausomybės sovietų imperializmo pavergtai Lietuvai. Lietuviai turi priminti Chruščiovui, kad jis neturi teisės laikyti okupuotą Lietuvą ir pavergtą lietuvių tautą. Amerikos lietuviai turi pasakyti Chruščiovui, kad jis turi atšaukti savo kariuomenę ir policiją iš Lietuvos ir kitų Pabaltijio valstybių. Amerikos lietuvių primins prez. Eisenhoweriui, kad jis pasikalbėjimuose su Chruščiovu patartų jam išlaisvinti Lietuvą ir kitus sovietų armijos okupuotus kraštus. Dr. Grigaitis kalba keliais atvejais plojimais buvo pertraukta.

Vėliau buvo paprašyti S. Galzinis, atsargon išėjęs biznierių, veiklus demokratų veikėjas ir kovotojas už Lietuvos laisvę; A. Kazlauskas, senas naujienie-

tis ir socialistas; ir Vincas Grebliūnas, 82 metų sukaktį nesėmė minėjęs pažangus lietuvis. Jie pakvietė jauną mergaitę Liudą Peteraitę, kad ištrauktų laimingus numerius. Pirmas laimingas numeris, metinė Naujienų prenumerata, atiteko B. Micevičiui, gyv. 4415 S. Francisco Ave. Antrąjį laimingą numerį ištraukė Petras Kaudinietis, 1803 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Jis laimėjo bonką konjako. Trečias laimingasis buvo J. Leščiauskas, gyv. 4743 South Maplewood Ave. Jis gavo vertingų knygų ryšulį. O sekantieji laimingieji buvo šie piknikautojai:

- 4. A. Vilkas, 7951 S. Maplewood Ave.
- 5. V. M. Stulpinas, 839 W. 33rd Street.
- 6. K. Valantinas, 4250 So. Halsted St.
- 7. A. A. Norvainis, 7055 So. California Ave.
- 8. P. Ramanauskas, 6944 S. Laffin Street.
- 9. Bernice Boksa, 2529 No. Major Ave.
- 10. John Jacka, 6504 South Rockwell St.
- 11. Anna Laucius, 6836 So. Talman Ave.
- 12. Hugo Ernestas, 6600 So. Oakley Ave.

Kiekvienas jų gavo po vertingų knygų ryšulį. Daugumas čia suminėty asmenų laimėty ryšulius atsėmė pačiami pikniko, o kiti jau buvo išvažiavę. Laimėjusieji ir ryšulio neatšėmusieji darbo valandomis gali į atsiumti Naujienų ofise. Turi atsinešti laimėty numerio šaknelę. (B. d.)

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Pašalpių draugijų problema

Chicago Lietuvos Draugijos nariai rimtai rūpinasi savo draugijos reikalais. Liepos 15 d. Chicago Lietuvos Auditorijos mažojoje salėje buvo laikomas tos draugijos susirinkimas, kurio dalyviai aptarė draugijos gyvavimo problemą.

Kaip žinome, draugija nuo šių metų pradžios sustabdė ligos pašalpių mokėjimą tiems nariams, kurie yra sirgę ir pašalpių emė kartą ar daugiau. Šis nutarimas sukėlė daug nepasitenkinimo ir priekaištavimo. Nariai reikė susirūpinimą dėl draugijos ateities.

Reikia pasakyti, kad ne tik ši, o ir visos pašalpinės draugijos su ligos pašalpiu baigia prisigyventi pabaigos. Tuo tarpu pačios ligos pašalpių, kurios prieš 40-50 metų buvo didelė parama sergantiems, dabar mažai bėpapeda, nes jos yra visai menkos. Bet silpnėjantioms draugijoms jų išmokėjimas sudaro didelę našta.

Chicago Lietuvos Draugijos susirinkime tad ir buvo išskelstas klausimas, kad pravartu būtų draugiją reformuoti panaikinant ligos pašalpių mokėjimą, juo labiau, kad pašalpinė draugija veikia atskirai nuo pomirtinės. Gal padarius tokį pertvarkymą būtų galima ir pomirtinę padidinti.

Iš susirinkime dalyvavusių pasisakymų atrodė, kad pritarimas tam sumanymui yra didelis. Verta nariams apie tai pagalvoti.

K. Čepukas
"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių
SIUVAMŲJŲ MASINŲ OPERATORĖS
Nuo 18 iki 30 metų amžiaus. Patyrę arba neturincios jokio patyrimo.
• Geras pradinis atlyginimas
• Aukšta skatinantis mokestis už akordinį darbą.
• Angliškai ir vokiškai kalbantieji instruktoriai.
C. D. OSBORN GLOVE CO.
2201 W. Wabansa

REIKALINGA MOTERIS namų ruošos darbu 3 kartus savaitėje po 4 valandas. Reikalingas lūdinėjimas. Skambinti BR 4-4275

RENTING IN GENERAL
Nuomos
NEMOKAMA
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitai patarnavimui skambinti PProspect 8-2233
BELL - VARPAS
5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTAMENTAI
TURIME gerus juomininkus. Savininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuoti bet kada. Noel Realty Co. 6001 So. Kedzie. Prospect 8-5353

2 KAMB. su baldais beismonte, vyru, su virtuve ir shower; taigi mieg. kamb. viršuje. Gali vartoti virtuvę. RE 7-1821.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
GERA PROGA Prieš 20 metų įsteigta. Kreiptis 7:30 iki 9:30 val. vakaro. Dina's Sandwich Shop, 2022 W. 43rd St. BI 7-9427.

PARDUODAMA mėsos krautuvė su visais įrengimais, pelningas biznis, geroje apylinkėje už prieinamą kainą. Telef. RE 7-4657.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namy Statytojai ir Taisytojai
JULIUS FETINGIS
Carpenter and General Contractor. Atlieka visų rūšių statybos darbus. Statomi nauji namai ir garažai, talsoni seni. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Nebrangios kainos. FREE ESTIMATING 7255 SO. CAMPBELL AVE. Tel.: GR 6-5635

GENERAL CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kamina, portai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteravimas, dažymas, tile idėjimas ir kita.
LIUDAS TAUJENIS
2609 West 69th Street
PProspect 6-4624 ar HEHlock 4-5848

JEI NORITE PIRKTI NAMĄ, tai pasitarkite su kontraktorium. Turime keletą naujų namų. Jei nepatinka, tai mes pastatysime pagal Jūsų užsakyta.
Telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai pas **BORCHERT and JUSTICE**
11654 So. Longwood Drive Chicago 43, Illinois Tel.: BEverly 3-1739

MISCELLANEOUS FOR SALE
Įvairūs Pardavimai
PARDUODAMI miegamoji kambario baldai, nebrangiai. GR 6-5024.

GERA PROGA RASTIKIO ATSIMINIMAMS PERSKAIITYTI
"Naujienos" yra pardavtos geroka pluošta Stasio Raštikio, buvusio Lietuvos Kariuomenės vado, atsiminimų. Kas turi nesuteptą pirmąjį jo atsiminimų tomą, gali dabar, be jokio primokėjimo, iškeisti jį į antrąjį tomą.
Antrasis tomas kainuoja 7.00 doleriai. "N." Adm.

FIRST PORTABLE TV
Continued progress in the communications field has just been marked with offering of the first battery operated television set in the nation's appliance stores. "Safari" a new cordless transistorized television receiver from the research and development laboratories of Philco, weighs only 15 pounds, including its 7 1/2 volt battery. A specially developed "Eveready" alkaline battery powers the 21 transistor receiver, which operates for four hours and can be recharged 20 times. It also operates on regular house current. An optical system used to enlarge the two-inch picture tube magnifies the picture eight times. The "Safari" can be used in bright sunlight without affecting the picture.

MARQUETTE PARKO centre, 2 bloki iki lietuviškos bažnyčios, Maria High School ir pradžios mokyklos 2 butų po 6 kamb. mūrinis namas, 2 atskiri autom. šildymai, 2 mašinos garažas. Namai gerai užlaikyti. Dėl susidėjusių aplinkybių savininkas priverstas skubiai parduoti. RE 7-9401.

PIETVAKARINĖJE Miesto dalyje mūras, duodantis arti \$6,000 pajamų per metus. 2 mašinos garažas. Nepaieškite geros progos įsigyti šį pirkinį tik už \$33,000, o gal net pasiūlyma. RE 7-9401

NAUJI mūriniai ranch stiliaus 3-jų miegamųjų namai, gazo šiluma, iškelti vamzdžiai. Mažas įmokėjimas. Kainuoja nuo \$17,900 ir daugiau. 550 No. La Vergne—NE 1-2091

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKE
SKLYPAI-LOTAL. Po po 25 pėdas, tinka ir leidžiama statyti biznio namai su gyvenamomis patalpomis — butais, \$5,000 ir \$6,000; 75 x 125, tinka ir leidžiama statyti 10 butų.
5 METŲ, 2x4, mūr. 2 auto garažas, \$31,000.
RAMIOJE VIETOJE, arti mokyklų ir bažnyčios, 2x6, stiprus mūro namas su dviem šildymo sistemom, 2 auto garažas. Geras pirkinys už \$32,000.
MŪR. 2 metu, 2 po 5 1/2 kamb. (3 mieg.). Gražus, moderniškai įrengtas. Dvi šildymo sistemos. Dvigubas mūro garažas. \$46,000.
NETOLI KEDZIE, ant 63-cios, 23 metu labai gerai išlaikytas mūras. Apacioje biznis, viršuje puikus 7 kamb. butas. Karšto vandens ir alyvos šildymas. 2 auto garažas, \$85,000.
4 METŲ 4 kamb. mūr. bungalov. Gazo šiluma. 2 auto garažas. Tik \$21,500.
8x4 MŪR. 2 metu Platus lotas. Visi įrengimai pilnai moderniškai. Aluminiaūs langai. Alyvos šiluma.
APIE HARLEM ir 98th. 6 kamb. 18 metu geram stovjį namas. Kabinėtinė virtuvė. Modern vonia. Svečių kamb. išklotas kilimais. Rūšys. Autom. alyvos šildymas. 1/2 akro žemės, medžiai. Dvigubas garažas. Savininkas prašo \$16,000. Apžiūrėkite ir pasiūlykite savo kainą!

BRIGHTON PARKE
TIK \$3,000 įmokėjęs pirksi šviesių plytų 3 metų mūr. 5 kamb. ir 4 kamb. šildymas karštu vandeniu — alyva. Lietuviška kolonija. Geras susisiekimas. Arti krautuvė. \$30,000.
GAGE PARKE
2x5, MŪR, šildymas alyva-karštu vandeniu. Dvigubas garažas, \$25,500. MŪR. BUNGALOV, 6 ir 4 kamb. Alyvos šiluma. Prieinama kaina. 2 1/2 metų 5 1/2 kamb. mūr. bungalov. Gazo šiluma. 2 auto garažas, \$22,000.
MARIONETTE PARKE
GRAŽUS, mūr. 6 kamb. ranch tipo 5 metų namas. Visi kambariai dideli ir patogūs. Gazo šildymas. Prijungtas garažas. Sklypas 75 x 100 pėdų. Visais atžvilgiais patogi gyvenvietė. \$18,700.
WORTH—CHICAGO
5 1/2 kamb. su 3 mieg 5 metų med. ranch tipo namas. Garažas. Viskas labai geram stovyje. Svečių kamb. išklotas kilimais. Sklypas 75 x 166 pėdų. \$19,000.
GEROSE VIETOSE KITUR
17 BUTŲ, mūr. \$18,720 metinių pajamų, o išlaidų tik apie \$2,500 per metus. Kaina — mažiau negu 5 kartus metinės pajamos.
\$11,000 pajamų Roselande. Gražus kampinis 2 aukštų namas. 3 butai, 4 krautuvės ir 2 įstaigos. \$65,000.
SKLYPAI: Lombard Manor 55 x 134 \$1,300; 89th ir Austin 120 x 125 pėdų, miesto kanalizacija ir gazonas, \$5,200.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET
Visi telefonai: WAlbrook 5-6015

MARQUETTE MANOR
2 aukštų mūrinis, 5 ir 5 kamb. Alyva karštu vandeniu šildymo sistema; 2 mašinos garažas. Reikia pamatyti, kad galėtum įvertinti. Savininkas perkeltas dirbti į kitą miestą. Tik \$24,900.

NETOLI 62 ir Pulaski 5 didelių kamb. gražus geltonų plytų Octagon, plieno konstrukcija su insuliuota aukšta pastoge, kur galima įrengti papildomas kamb. Plytelių vonia ir virtuvė. 2 metų senumo. Karštu vandeniu šildymo sistema, alum. langai, garažas. \$20,900.

MARQUETTE PARKE
Šis namas tikrai vertas dėmesio. 2 aukštų mūrinis, 6 ir 7 kamb. Modernios vonios, alyva šildymas, 2 mašinos garažas, \$137 pajamų mėnesį ir savininkui gražus butas. Tik \$32,500.
GAGE PARKE
5 kamb. mūrinis 10 metų senumo, plytelių vonia ir kabinėtinė virtuvė; gazo šiluma, garažas, kilimai. Reikia pamatyti — tik \$16,900.

BRIGHTON PARK CENTRE
Savininkas susirgęs, prašo parduoti: 2 aukštų mūrinis, 3 butai po 4 ir geresnės būtnės, išdirbtas per 20 metų, su visais įrengimais ir prekėmis; 3 mašinos mūrinis garažas. Tikrai už prieinamą kainą, tik \$36,000 arba geriausias pasiūlymas.
APIE 59 ir Pulaski, modernus 5 kamb. 3 mieg. mūrinis, 3 metų senumo namas. Iškelti vamzdžiai ir papildoma apsauga nuo potvynio. Nepaprastai gražiai įrengtas rūšys, plytelių grindys ir gražus baras. Reikia pamatyti. Savininkas iškeltas dirbti į kitą miestą. Kaina pagal susitarimą.
BRIDGEPORTE 4 butų po 4 kamb. mūrinis namas, nešantis geras pajamas. Kaina tik 17,900.
GAGE PARK
Naujas modernus 5 1/2 kamb., 3 mieg. mūrinis, potvynio kontrolė, gazo šiluma. Kaina \$18,900. Paskubėkite.
NEPAPRASTAS INVESTAVIMAS!
12 apart. namas (6) mažiau negu 6 kartus nuo pamos. Pamatykite — įsitikinsite.
BUTŲ NUOMAVIMAI

BELL - VARPAS REAL ESTATE
GENERAL INSURANCE — NOTARY PUBLIC
5916 So. Western Avenue PProspect 8-2233

MARQUETTE PARK CENTRE
PUKUS BUNGALOV 6 kamb. mūras, naujas alyva šildymas, aluminiaūs langai, garažas. \$18,700.
PAJAMŲ MŪRO BUNGALOV ant platau sklypo. \$19,900.
PENKIŲ METŲ 3 miegamųjų bungalov. Viskas modernu ir nauja. \$21,900.
MEDINIS 6 kamb., arti mokyklos ir bažnyčios, naujas gazo šildymas, moderni vonia, garažas. \$16,500.
DVIEJŲ BUTŲ BEVEIK NAUJAS mūro namas ir išnuomotas kambarius sausam beismonte. Aluminiaūs langai, garažas, geležinė tvora. — \$36,500.
TRYS NUOMOS, geras 1 1/2 aukšto mūro namas, apsauga nuo potvynio, gazo šildymas. Aluminiaūs langai, garažas.

ELGANTISKA REZIDENCIJA 7 kamb. mūras, puošnus rūšys, gazo šildymas, 2 auto garažas, platus sklypas, prie parko.
RAMIOJE VIETOJE 6 kamb. mūro rezidencija, 1 1/2 vonios, gazo šildymas, iškelti vamzdžiai, garažas, platus sklypas. \$23,800.
OKTAGON BUNGALOV 7 kamb., sausam rūšų poilsio kambarius, naujas gazo šildymas, garažas. \$19,900.
TIKRAI GERAS 2 BUTŲ mūro namas su garžu, alum. langai, alyvos šildymas, vertas daugiau negu \$31,800.
KETURIŲ BUTŲ MŪRINIS ant dvigubo sklypo. 4 auto garažas. \$50,500.
BRIGHTON PARKE arti mokyklos 5 kamb. medinis, rūšys, garažas. \$12,500.
BRIGHTON PARKE pajamų bungalov, 6 kamb. ir 3 kamb. beismonte, apsauga nuo potvynio, garažas, 37 pėdų sklypas.

K. VALDIS
2655 W. 69th Street
RE 7-7200 ar RE 7-8534

MARQUETTE PARKO centre, 2 bloki iki lietuviškos bažnyčios, Maria High School ir pradžios mokyklos 2 butų po 6 kamb. mūrinis namas, 2 atskiri autom. šildymai, 2 mašinos garažas. Namai gerai užlaikyti. Dėl susidėjusių aplinkybių savininkas priverstas skubiai parduoti. RE 7-9401.
PIETVAKARINĖJE Miesto dalyje mūras, duodantis arti \$6,000 pajamų per metus. 2 mašinos garažas. Nepaieškite geros progos įsigyti šį pirkinį tik už \$33,000, o gal net pasiūlyma. RE 7-9401
NAUJI mūriniai ranch stiliaus 3-jų miegamųjų namai, gazo šiluma, iškelti vamzdžiai. Mažas įmokėjimas. Kainuoja nuo \$17,900 ir daugiau. 550 No. La Vergne—NE 1-2091

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKE
SKLYPAI-LOTAL. Po po 25 pėdas, tinka ir leidžiama statyti biznio namai su gyvenamomis patalpomis — butais, \$5,000 ir \$6,000; 75 x 125, tinka ir leidžiama statyti 10 butų.
5 METŲ, 2x4, mūr. 2 auto garažas, \$31,000.
RAMIOJE VIETOJE, arti mokyklų ir bažnyčios, 2x6, stiprus mūro namas su dviem šildymo sistemom, 2 auto garažas. Geras pirkinys už \$32,000.
MŪR. 2 metu, 2 po 5 1/2 kamb. (3 mieg.). Gražus, moderniškai įrengtas. Dvi šildymo sistemos. Dvigubas mūro garažas. \$46,000.
NETOLI KEDZIE, ant 63-cios, 23 metu labai gerai išlaikytas mūras. Apacioje biznis, viršuje puikus 7 kamb. butas. Karšto vandens ir alyvos šildymas. 2 auto garažas, \$85,000.
4 METŲ 4 kamb. mūr. bungalov. Gazo šiluma. 2 auto garažas. Tik \$21,500.
8x4 MŪR. 2 metu Platus lotas. Visi įrengimai pilnai moderniškai. Aluminiaūs langai. Alyvos šiluma.
APIE HARLEM ir 98th. 6 kamb. 18 metu geram stovjį namas. Kabinėtinė virtuvė. Modern vonia. Svečių kamb. išklotas kilimais. Rūšys. Autom. alyvos šildymas. 1/2 akro žemės, medžiai. Dvigubas garažas. Savininkas prašo \$16,000. Apžiūrėkite ir pasiūlykite savo kainą!

BRIGHTON PARKE
TIK \$3,000 įmokėjęs pirksi šviesių plytų 3 metų mūr. 5 kamb. ir 4 kamb. šildymas karštu vandeniu — alyva. Lietuviška kolonija. Geras susisiekimas. Arti krautuvė. \$30,000.
GAGE PARKE
2x5, MŪR, š